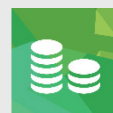

Posebno poročilo

Prihodki EU iz naslova nereciklirane odpadne plastične embalaže

Težaven začetek, otežen zaradi premalo
primerljivih in zanesljivih podatkov

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Vsebina

	Odstavek
Povzetek	I–VIII
Uvod	01–17
Novi vir lastnih sredstev iz naslova nereciklirane odpadne plastične embalaže	01–07
Izračun in zbiranje podatkov o lastnih sredstvih iz naslova plastike	08–10
Izračun nastale in reciklirane plastične embalaže	11–15
Vloge in pristojnosti	16–17
Obseg revizije in revizijski pristop	18–24
Opažanja	25–94
Uvedba novega vira lastnih sredstev ni potekala nemoteno, zato ocene niso bile točne	25–60
Države članice niso bile dovolj pripravljene, podpora Komisije pa je bila ustrezna, vendar ne pravočasna	25–41
Nedosledna opredelitev pojma <i>plastika</i> in pravna negotovost sta ovirali usklajeno uvedbo vira lastnih sredstev	42–53
V prvem letu izvrševanja so bila napovedana lastna sredstva iz naslova plastike ocenjena za 1,1 milijarde EU prenizko in za uravnoteženje proračuna EU je bila potrebna izravnava s prispevki iz naslova BND	54–60
Težave s primerljivostjo in zanesljivostjo podatkov je treba še obravnavati	61–94
Države članice uporabljajo različne metode zbiranja in ne uravnotežijo dobljenih rezultatov	61–66
Reciklirana količina se ne tehta na vstopni točki v postopek recikliranja	67–71
Obstaja tveganje, da so podatki o recikliranih količinah morda nezanesljivi, ker ni preverjanj glede predelave odpadkov, ki jih prejmejo izvajalci recikliranja	72–88
Inšpekcijski pregledi Komisije potekajo po dobro uveljavljenih postopkih, vendar ne zadostujejo za obravnavo največjih tveganj za zbiranje podatkov	89–94

Zaključki in priporočila

95–98

Priloge

Priloga I – Neto prispevki držav članic k lastnim sredstvom iz naslova plastike v letu 2023 in ustrezna znižanja

Kratice in okrajšave**Glosar****Odgovori Komisije****Časovnica****Revizijska ekipa**

Povzetek

I Lastna sredstva Evropske unije so glavni vir prihodkov proračuna EU. EU je januarja 2021 uvedla nov vir lastnih sredstev, ki temelji na nericiklirani odpadni plastični embalaži, ki nastane v državah članicah. Njen cilj je bil diverzificirati vire prihodkov EU in prispevati k njenim okoljskim ciljem tako, da državam članicam zagotovi spodbudo za zmanjšanje te vrste odpadkov. V letu 2023 so prihodki iz lastnih sredstev iz naslova plastike znašali 7,2 milijarde EUR, kar je 4,0 % skupnih prihodkov EU.

II Cilj revizije Sodišča je bil preučiti okvir, ki ga je Komisija v sodelovanju z državami članicami vzpostavila za upravljanje tega vira lastnih sredstev. Sodišče je zlasti ocenilo, ali so bile Komisija in države članice dovolj pripravljene na uvedbo novega vira lastnih sredstev ter ali so lahko zagotovile primerljivost in zanesljivost podatkov za njegov izračun.

III Namen te revizije je bil v zgodnji fazi opredeliti področja za izboljšanje postopka izračuna. Zaključki te revizije naj bi tudi pripomogli, da se Komisija seznanila s pridobljenimi izkušnjami, pomembnimi za upravljanje novih virov lastnih sredstev, ki bodo uvedeni v prihodnjih letih.

IV Sodišče je prišlo do zaključka, da države članice niso bile dovolj pripravljene na izvrševanje lastnih sredstev iz naslova nericiklirane odpadne plastične embalaže in da so bili ukrepi Komisije za spremljanje in podporo izvrševanju sicer koristni za izboljšanje kakovosti podatkov, niso pa bili pravočasni. Drugi zaključek Sodišča je bil, da podatki, uporabljeni za namene lastnih sredstev, niso bili dovolj primerljivi in zanesljivi. To vpliva tudi na podatke, ki se uporabljajo za poročanje o doseganju ciljev recikliranja iz direktive o embalaži in odpadni embalaži.

V Sodišče je ugotovilo, da so države članice zamujale s prenosom ključnih pravnih vidikov. Ugotovilo je tudi, da se je opredelitev pojma *plastika* v različnih pravnih dokumentih EU razlikovala. Vse to, skupaj s poznim sprejetjem ključnih pravnih zahtev, je onemogočilo usklajeno uvedbo vira lastnih sredstev.

VI Poleg tega države članice niso uporabljale ključnih postopkov za zbiranje podatkov, kot sta uporaba dveh metod zbiranja za nastale odpadke in uravnoteženje rezultatov. Niso uporabile točke tehtanja, določene v zakonodaji za izračun recikliranih količin, ali stopenj povprečnih izgub na podlagi usklajenih pravil.

VII Poleg tega so inšpekcijski pregledi Komisije sicer potekali po dobro uveljavljenih postopkih, vendar niso zadostovali, da bi se obravnavala največja tveganja za zbiranje podatkov. Sodišče je ugotovilo tveganje, da se zaradi pomanjkanja preverjanj postopkov recikliranja odpadna plastična embalaža, prijavljena kot reciklirana, dejansko ne reciklira v vseh primerih. Države članice niso mogle zagotoviti, da bi bili pogoji za recikliranje odpadne plastične embalaže, izvožene iz EU, na splošno enakovredni postopkom recikliranja v EU.

VIII Sodišče priporoča Komisiji, naj:

- uporabi izkušnje, pridobljene z uvedbo vira lastnih sredstev iz naslova plastike,
- izboljša primerljivosti in zanesljivosti podatkov,
- zmanjša tveganje, da se odpadki, poslani izvajalcem recikliranja, nato ne reciklirajo.

Uvod

Novi vir lastnih sredstev iz naslova nereciklirane odpadne plastične embalaže

01 Lastna sredstva Evropske unije so glavni vir prihodkov proračuna EU. Do leta 2021 so bili viri lastnih sredstev trije: tradicionalna lastna sredstva (predvsem iz carin, pobranih na uvoz v EU), lastna sredstva iz naslova davka na dodano vrednost (DDV) in lastna sredstva iz naslova bruto nacionalnega dohodka (BND).

02 EU je januarja 2021 uvedla nov vir lastnih sredstev iz naslova nereciklirane odpadne plastične embalaže, ki jo ustvarijo države članice (v nadaljnjem besedilu: lastna sredstva iz naslova plastike)¹. To je bila prva velika sprememba sistema lastnih sredstev EU od leta 1988, ko je bil uveden vir lastnih sredstev iz naslova bruto nacionalnega proizvoda (BNP) (ki je bil pozneje spremenjen v BND). Lastna sredstva iz naslova plastike so tudi prvi korak v časovnem načrtu za uvedbo novih virov lastnih sredstev, s katerimi naj bi se zagotovilo odplačilo iz instrumenta EU za okrevanje. Časovni načrt je priložen medinstitucionalnemu sporazumu med Svetom, Parlamentom in Komisijo za večletni finančni okvir 2021–2027².

03 V [sklepu o virih lastnih sredstev](#) je navedeno, da se bo z uvedbo tega novega vira lastnih sredstev zagotovila spodbuda za zmanjšanje potrošnje plastike za enkratno uporabo ter spodbujalo recikliranje in krožno gospodarstvo. Navedeno je tudi, da bi bilo treba z novimi viri lastnih sredstev bolje podpreti cilje politik Unije in zmanjšati prispevke držav članic iz naslova BND³.

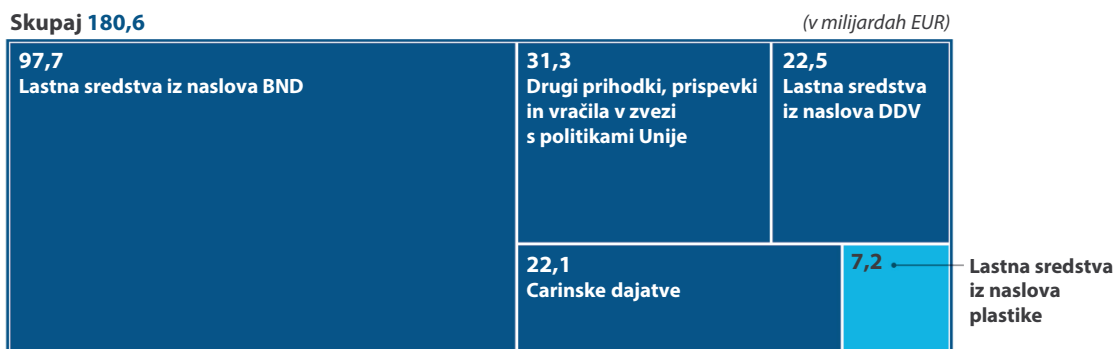
04 V letu 2023 so prihodki iz lastnih sredstev iz naslova plastike znašali 7,2 milijarde EUR, kar je 4,0 % skupnih prihodkov EU (glej [slika 1](#)). Razčlenitev prispevkov po državah članicah je v [Prilogi I](#).

¹ [Sklep Sveta 2020/2053](#) (v nadaljnjem besedilu: sklep o virih lastnih sredstev).

² [Medinstitucionalni sporazum](#) med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev.

³ Uvodni izjavi 6 in 7 [sklepa o virih lastnih sredstev](#).

Slika 1 – Viri prihodkov EU v letu 2023

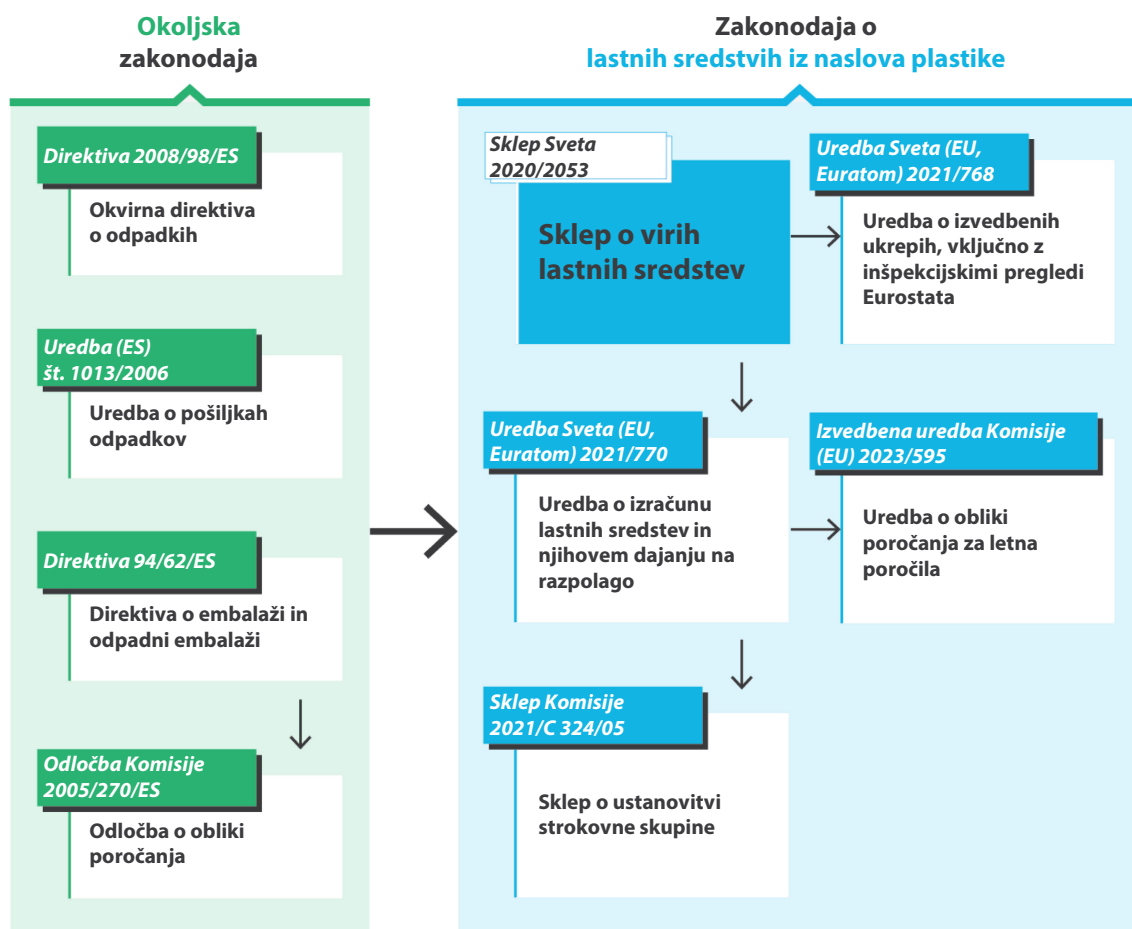

Opomba: Na sliki niso prikazani proračunski prihodki, povezani z instrumentom za okrevanje NextGenerationEU, saj je ta izreden in začasen.

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi konsolidiranega zaključnega računa EU

05 Na *sliki 2* je pregled pravnega okvira, ki ga sestavljata okoljska zakonodaja in zakonodaja o lastnih sredstvih iz naslova plastike.

Slika 2 – Pravni okvir

Vir: Evropsko računsko sodišče

06 V okvirni direktivi o odpadkih⁴ so določeni osnovni pojmi in opredelitve, povezane z ravnanjem z odpadki, vključno z odpadki, recikliranjem in predelavo. V direktivi o embalaži in odpadni embalaži⁵ so opredeljeni pojmi, cilji glede recikliranja in druge določbe, ki se uporabljajo posebej za embalažo in odpadno embalažo. V skladu z direktivo morajo države članice zbirati podatke o odpadni plastični embalaži ter o njih poročati. Od leta 1997 se ti podatki uporabljajo za preverjanje, ali so bili doseženi cilji glede recikliranja, določeni v direktivi. V uredbi o pošiljkah odpadkov⁶ so določena pravila o prevozu odpadkov znotraj EU in njihovem izvozu v države, ki niso članice EU.

07 V sklepu o virih lastnih sredstev je določena metoda za izračun lastnih sredstev iz naslova plastike. V drugi zakonodaji⁷ so opredeljene nadaljnje pomembne podrobnosti v zvezi z izvrševanjem teh lastnih sredstev. Sodišče je v [Mnenju 03/2022](#) o predlogu Komisije o postopkih za dajanje na razpolago treh novih virov lastnih sredstev predlagalo, naj se pravila za vse vire lastnih sredstev združijo in uskladijo⁸.

Izračun in zbiranje podatkov o lastnih sredstvih iz naslova plastike

08 Lastna sredstva iz naslova plastike so sestavljena iz nacionalnih prispevkov, ki se izračunajo po formuli 0,8 EUR na kilogram nerekiclrane odpadne plastične embalaže. 17 držav članic, katerih BND na prebivalca je bil v letu 2017 pod povprečjem EU, je imelo koristi od fiksnega letnega pavšalnega znižanja, s katerim se je preprečil pretirano regresiven vpliv na nacionalne prispevke⁹. Zmanjšanje je bilo izračunano tako, da se je število prebivalcev države članice v letu 2017 pomnožilo s 3,8 kilograma in 0,8 EUR. Na [sliki 3](#) je prikazana metoda za izračun.

⁴ Direktiva 2008/98/ES.

⁵ Direktiva o embalaži in odpadni embalaži 94/62/ES.

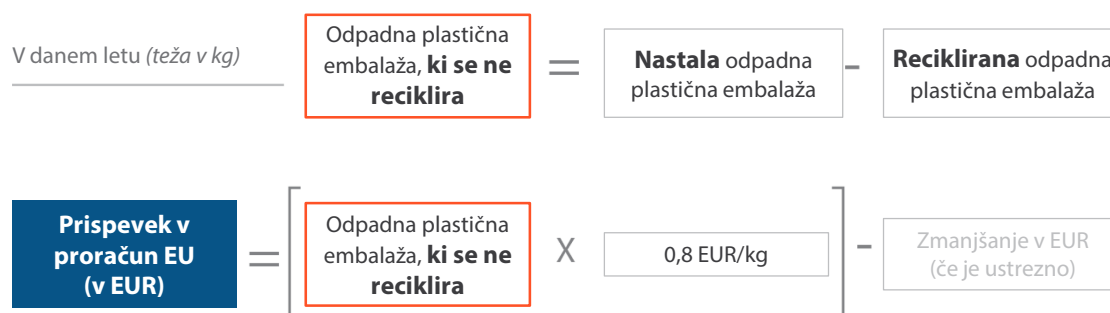
⁶ Uredba (ES) št. 1013/2006.

⁷ Uredba Sveta 2021/768 (ukrepi za kontrolo in nadzor), Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/595 (zahteve glede poročanja) in Uredba Sveta 2021/770 (postopek za dajanje lastnih sredstev na razpolago).

⁸ Odstavki 42 do 44.

⁹ Uvodna izjava 7 sklepa o virih lastnih sredstev.

Slika 3 – Izračun prispevkov držav članic

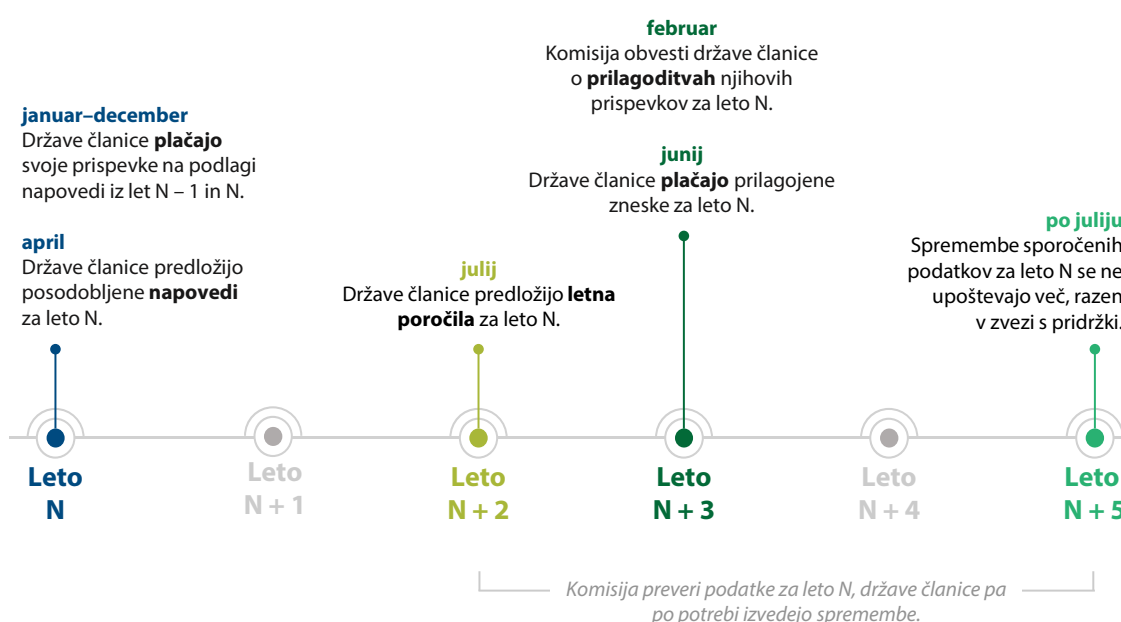

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi sklepa o virih lastnih sredstev

09 Ti izračuni temeljijo na statističnih podatkih o skupni količini odpadne plastične embalaže, ki nastane in se reciklira vsako leto, kot so jih sporočile države članice. Ker so relevantni podatki na voljo dve leti po zadevnem letu, Komisija najprej izračuna prispevke na podlagi napovedi, o katerih se je dogovorila z državami članicami. To je standardna praksa, ki se uporablja tudi za lastna sredstva iz naslovov DDV in BND.

10 Komisija prilagodi izračune prispevkov držav članic, ko so na voljo statistični podatki. Komisija vsako leto pobere zneske, ki jih dolgujejo države članice, ki so glede na svoj delež BND EU plačale premalo, nato pa se ti zneski razdelijo med tiste države članice, ki so plačale preveč. Na *sliki 4* so glavni koraki za izračun in pobiranje prispevkov držav članic k lastnim sredstvom iz naslova plastike.

Slika 4 – Koraki pri izračunu in pobiranju prispevkov držav članic za dano leto N

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi [Uredbe \(EU\) 2021/770](#)

Izračun nastale in reciklirane plastične embalaže

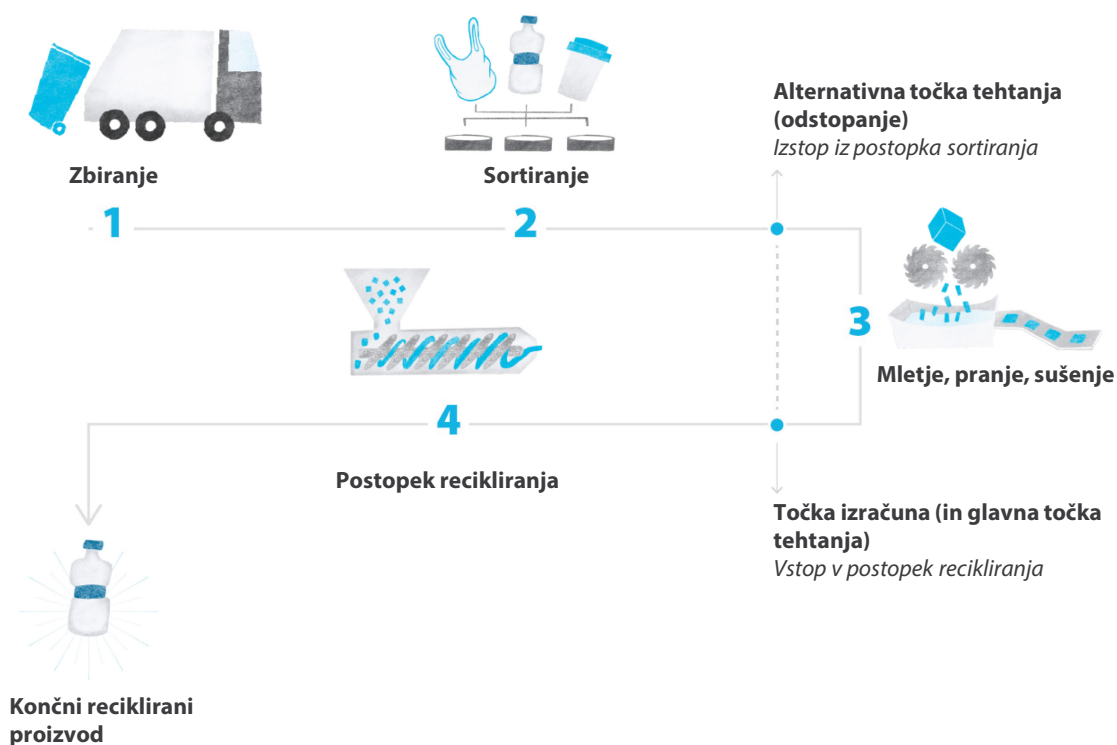
11 V skladu z izvedbeno uredbo, v kateri je določena oblika letnega poročila¹⁰, morajo države članice uporabiti dve metodi za oceno nastale odpadne plastične embalaže. Prva je pristop „s poročanjem o dajanju na trg“, ki temelji predvsem na podatkih proizvajalcev plastične embalaže. Druga je pristop z analizo odpadkov, ki temelji na informacijah o količinah in vrstah materialov posameznega toka odpadkov. Države članice morajo na podlagi rezultatov obeh metod zagotoviti eno samo oceno nastalih odpadkov. V uredbi se to imenuje „uravnoteženje“ obeh metod.

12 Direktiva o embalaži in odpadni embalaži¹¹ vključuje zahtevo, da se masa reciklirane odpadne embalaže stehta, ko odpadki vstopijo v postopek recikliranja („točka izračuna“). Z odstopanjem od te zahteve je v skladu z zakonodajo mogoče tehtanje ob izstopu iz postopka sortiranja, če se odpadki nato reciklirajo in se odšteje masa materialov ali snovi, odstranjenih v postopkih pred recikliranjem. Za podrobnosti glej [sliko 5](#).

¹⁰ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/595.

¹¹ Člen 6a(2) Direktive (EU) 2018/852 o spremembi direktive o embalaži in odpadni embalaži.

Slika 5 – Izračun reciklirane odpadne plastične embalaže

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi slike A 1: Točka izračuna za plastiko, str. 67 dokumenta *Commission guidance for the compilation and reporting of data on packaging and packaging waste according to Decision 2005/270/EC*, različica iz marca 2023

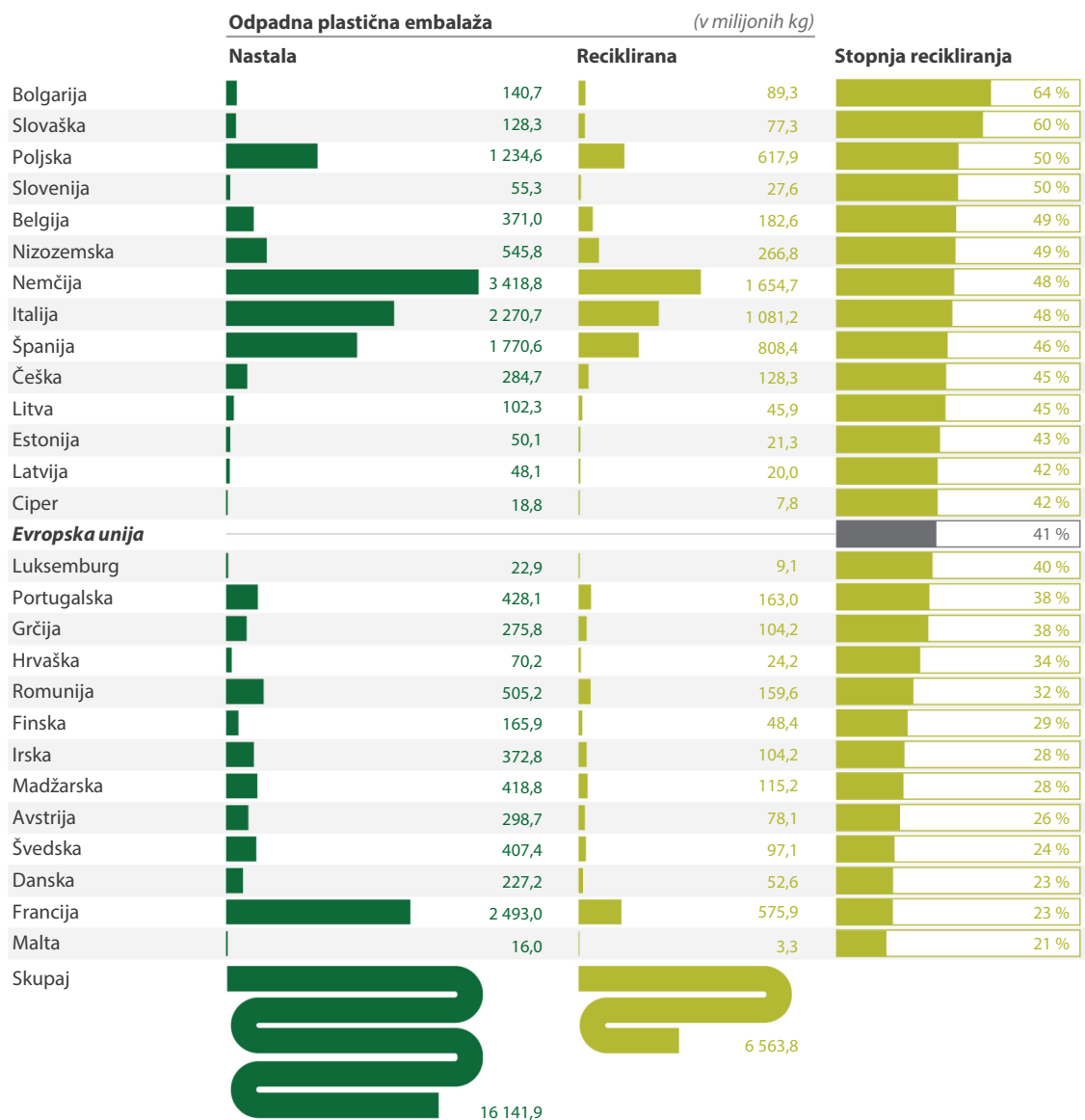
13 Če države članice uporabijo odstopanje v zvezi s tehtanjem na točki izračuna, lahko za oceno mase materialov ali snovi, odstranjenih pred recikliranjem, uporabijo stopnje povprečnih izgub. Te se lahko uporabijo le, kadar zanesljivih podatkov ni mogoče pridobiti drugače, in jih je treba izračunati na podlagi pravil, ki jih določi Komisija v delegiranem aktu. V skladu z okvirno direktivo o odpadkih je morala Komisija do 31. marca 2019¹² sprejeti delegirani akt o stopnjah povprečnih izgub.

14 Države članice morajo poskrbeti, da se odpadki, ki se izvozijo iz EU za recikliranje, upoštevajo pri ciljnih recikliranja samo, če izvoznik dokaže, da so bili odpadki obdelani zunaj EU pod pogoji, ki so v splošnem enakovredni tistim, ki se zahtevajo v skladu z okoljsko zakonodajo EU¹³. Od skupne reciklirane količine države članice je treba odšteti odpadno plastično embalažo, ki se v to državo uvozi za recikliranje. Na *sliki 6* so prikazane stopnje recikliranja na podlagi podatkov, ki so jih države članice sporočile leta 2023 za lastna sredstva za leto 2021.

¹² Člen 11a(10) *Direktive (EU) 2018/851* o spremembi okvirne direktive o odpadkih.

¹³ Člen 11a(8) *Direktive (EU) 2018/851* o spremembi okvirne direktive o odpadkih in člen 6a(8) *Direktive (EU) 2018/852* o spremembi direktive o embalaži in odpadni embalaži.

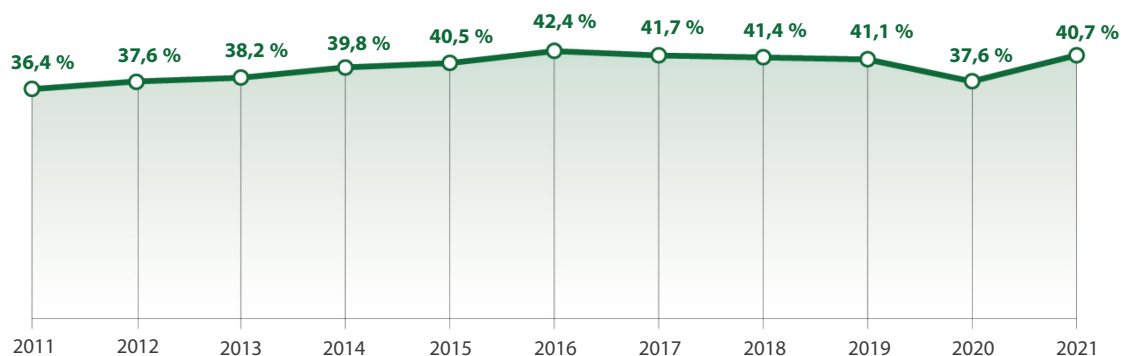
Slika 6 – Sporočene stopnje recikliranja plastične embalaže za leto 2021

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi letnih poročil za leto 2021

15 Na *sliki 7* je prikazano, da je povprečna stopnja recikliranja v zadnjem desetletju ostala razmeroma stabilna. Vendar je Sodišče v svojem pregledu ukrepov EU za reševanje problema plastičnih odpadkov ugotovilo, da lahko na primerljivost podatkov sčasoma vpliva več vidikov¹⁴.

Slika 7 – Povprečna stopnja recikliranja v EU v zadnjem desetletju

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov, ki jih je Eurostat objavil za obdobje 2011–2020, in letnih poročil držav članic za leto 2021, predloženih leta 2023

Vloge in pristojnosti

16 Države članice so odgovorne za zbiranje in sporočanje ustreznih statističnih podatkov, ki se uporabljajo za izračun lastnih sredstev iz naslova plastike¹⁵. Imenovati morajo tudi predstavnike, ki Komisiji pomagajo in svetujejo pri zadevah, povezanih s tem statističnim področjem, in sicer v okviru strokovne skupine za statistične podatke o odpadni plastični embalaži (v nadaljnjem besedilu: strokovna skupina). Kar zadeva okoljsko zakonodajo, morajo države članice izpolnjevati svoje obveznosti v okviru prava EU, med drugim glede vključitve ustrezne zakonodaje EU v nacionalno zakonodajo (prenos) in njene uporabe¹⁶.

¹⁴ Odstavka 44 in 45 [Pregleda 04/2020](#): Ukrepi EU za obravnavo problema plastičnih odpadkov.

¹⁵ [Uredba Sveta \(EU, Euratom\) 2021/770](#).

¹⁶ Člen 4(3) [Pogodbe o Evropski uniji](#). Za več podrobnosti glej tudi [Pregled Sodišča 07/2018](#) – Pravo EU v praksi: nadzorne pristojnosti Evropske komisije v skladu s členom 17(1) Pogodbe o Evropski uniji.

17 Na Komisiji so za ta vir lastnih sredstev odgovorni naslednji generalni direktorati: statistični urad EU (Eurostat), Generalni direktorat za proračun (GD BUDG) in Generalni direktorat za okolje (GD ENV). Vloge in odgovornosti vsakega od njih so določene v memorandumu o soglasju, ki obsega ključne ureditve, prikazane na [sliki 8](#).

Slika 8 – Vloge in pristojnosti Komisije

Eurostat:

- preverja podatke držav članic o odpadni plastični embalaži,
- izvaja inšpekcijske preglede v državah članicah,
- obvešča GD BUDG o pridržkih,
- usmerja delo strokovne skupine za statistične podatke o odpadni embalaži,
- predlaga ukrepe za zagotavljanje kakovosti podatkov.

GD ENV:

- predlaga zakonodajo o odpadkih,
- spremlja izvajanja zakonodaje o odpadkih,
- obvešča Eurostat in GD BUDG o zakonodajnih vprašanjih, vključno z morebitnimi kršitvami.

GD BUDG:

- izračunava in pobira prispevke držav članic,
- izračunava in pobira prilagojene zneske prispevkov,
- izreka in umika pridržke glede kakovosti podatkov.

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi memorandumu o soglasju med Eurostatom, GD BUDG in GD ENV

Obseg revizije in revizijski pristop

18 Cilj revizije Sodišča je bil preučiti okvir, ki ga je Komisija v sodelovanju z državami članicami vzpostavila za upravljanje tega vira lastnih sredstev. Sodišče je ocenilo zlasti, ali:

- o so bile Komisija in države članice dovolj pripravljene na uvedbo novega vira lastnih sredstev,
- o so lahko Komisija in države članice zagotovile primerljive in zanesljive podatke za izračun novega vira lastnih sredstev.

19 Sodišče je s to revizijo (izvedeno med junijem 2023 in februarjem 2024) nameravalo tudi v zgodnji fazi opredeliti področja za izboljšanje postopka izračuna. Zaključki te revizije naj bi tudi pripomogli, da se Komisija seznanila s pridobljenimi izkušnjami, pomembnimi za upravljanje morebitnih drugih virov lastnih sredstev, ki bodo uvedeni v prihodnjih letih.

20 Sodišče je za svoja revizijska merila uporabilo ustrezno zakonodajo, [smernice za boljše pravno urejanje](#) in obstoječe prakse Komisije za lastna sredstva iz naslova BND in DDV, ki tudi temeljijo na statističnih podatkih.

21 Glavni vidiki pristopa Sodišča so vključevali:

- o dokumentacijski pregled ustrezne zakonodaje ter ključnih dokumentov Komisije in strokovne skupine za statistične podatke o odpadni plastični embalaži (postopki, smernice, predloge, delovni dokumenti, zapisniki sestankov z državami članicami),
- o razgovore z uslužbenci Eurostata, GD BUDG in GD ENV,
- o analizo podatkov, ki so jih države članice predložile za napovedi, uporabljene za izračun prispevkov za leto 2021, poročila o kakovosti, predložena v skladu z direktivo o embalaži in odpadni embalaži, ter letna poročila, ki so jih države članice poslale v letu 2023.

22 Sodišče je opravilo anketo med 27 nacionalnimi organi, odgovornimi za zbiranje podatkov, da bi pridobilo njihova mnenja o tem, kako Komisija upravlja lastna sredstva. Prejelo je 26 odgovorov, ki jih je uporabilo kot dodaten vir informacij. Sodišče je na podlagi informacij, zbranih z anketo, organiziralo razgovore na daljavo z zadevnimi organi v šestih državah članicah.

23 Sodišče je obiskalo tri države članice: Romunijo, Italijo in Nizozemsko. Te države so bile izbrane na podlagi informacij, ki so na voljo pri Eurostatu, in z namenom zbiranja informacij v državah članicah, v katerih nastanejo različne količine plastike na prebivalca, imajo različne stopnje recikliranja in količine plastike, ki se izvozi za recikliranje. Poleg tega je Sodišče kot opazovalec prisostvovalo preveritvenemu obisku Eurostata na Poljskem, da bi zbralo informacije o tem, kako Eurostat z inšpekcijskimi pregledi izvaja svoj okvir za preverjanje.

24 V tej reviziji ni bilo zajeto to, ali je zaradi uvedbe lastnih sredstev iz naslova plastike nastalo manj plastičnih odpadkov in ali se je povečala reciklirana količina. Prav tako Sodišče ni opravilo pravne analize o tem, ali bi bilo treba zaradi težav, povezanih s prenosom prava EU v nacionalno zakonodajo, začeti postopek za ugotavljanje kršitev.

Opažanja

Uvedba novega vira lastnih sredstev ni potekala nemoteno, zato ocene niso bile točne

Države članice niso bile dovolj pripravljene, podpora Komisije pa je bila ustrezna, vendar ne pravočasna

25 Da bi se zagotovila nemotena uvedba lastnih sredstev iz naslova plastike ter zadostna primerljivost in zanesljivost podatkov za izračun, so morale države članice pravočasno prenesti opredelitve pojmov in metodologije izračuna, ki so bile uvedene z direktivo o embalaži in odpadni embalaži. V [smernicah za boljše pravno urejanje](#) se priporoča, naj Komisija skrbno preuči nacionalne izvedbene ukrepe, da bi zagotovila popolno skladnost, in po potrebi uvede popravne ukrepe.

26 Ker bi neskladnost lahko vplivala na izračun prispevkov držav članic, je pomembno, da Komisija pravočasno analizira vse težave, ki jih odkrije v zvezi s prenosom ali nacionalno zakonodajo. Nato bi morala uporabiti svojo analizo, da bi opredelila države članice z visokim tveganjem in področja zbiranja podatkov, ki jih je treba preveriti.

Večina držav članic je zamujala s prenosom direktive o embalaži in odpadni embalaži, nadaljnje ukrepanje Komisije v zvezi s težavami pri prenosu pa bo trajalo več let

27 V spremenjeni direktivi o embalaži in odpadni embalaži je navedeno, da je treba izboljšati primerljivost in zanesljivost podatkov¹⁷. Z njo je bil uveden sklop novih opredelitev pojmov in pravil za izračun, ki jih je bilo treba prenesti v zakonodajo držav članic do 5. julija 2020. Zato je bilo maja 2018, ko je Komisija predlagala lastna sredstva iz naslova plastike¹⁸, že znano, da je treba izboljšati kakovost podatkov. Potreba po tem je bila poudarjena tudi v mnenju Sodišča o predlogu Komisije za sklep o virih lastnih sredstev¹⁹.

¹⁷ Uvodna izjava 22 [Direktive \(EU\) 2018/852 o spremembi direktive o embalaži in odpadni embalaži](#).

¹⁸ [Predlog Komisije za sklep Sveta o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije COM\(2018\) 325 final](#).

¹⁹ Odstavek 40 in okvir 2 [Mnenja Sodišča 05/2018](#).

28 Sodišče je opredelilo, katere določbe direktive o embalaži in odpadni embalaži so pomembne za izračun lastnih sredstev iz naslova plastike²⁰, in analiziralo, ali je Komisija preverila, ali so države članice te določbe pravilno prenesle v svojo zakonodajo.

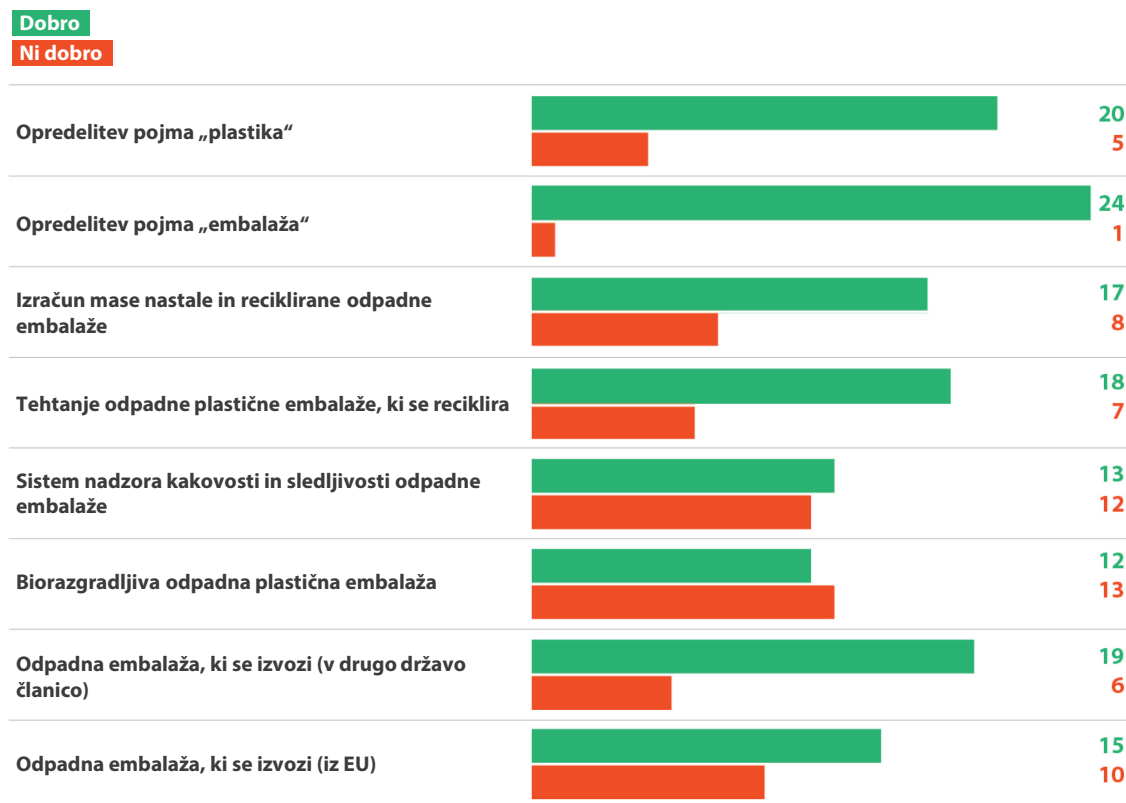
29 Sodišče je ugotovilo, da je pet držav članic Komisijo obvestilo, da so direktivo prenesle v roku. 22 držav članic Komisije bodisi ni obvestilo, da so prenesle direktivo, ali pa so jo obvestile, da direktive niso prenesle, zato je Komisija proti tem 22 državam članicam začela postopke za ugotavljanje kršitev. Po uradnem obvestilu držav članic o prenosu je bilo 12 od teh postopkov zaključenih leta 2021, nadaljnjih sedem v letu 2022 in dva v letu 2023. Preostali postopek je v času revizije še vedno potekal, saj zadevna država članica (Hrvaška) Komisije ni obvestila, da je direktivo prenesla.

30 Potem ko je posamezna država članica obvestila Komisijo, da je prenos končan, je Komisija naročila zunanjemu izvajalcu, naj opravi preverjanje skladnosti. Zunanji izvajalec je septembra 2022 Komisiji predložil študije o skladnosti, v katerih so prikazani rezultati preverjanj za 23 držav članic. Februarja in marca 2023 je Komisiji predložil še dve študiji o skladnosti. Španija je Komisijo obvestila, da je bil prenos zaključen šele leta 2023, zato naj bi bila ustrezna študija o skladnosti končana leta 2024.

31 Sodišče je analiziralo rezultate 25 študij o skladnosti, ki jih je izvedel zunanji izvajalec. Preverilo je, ali so bile vse ključne določbe in opredelitve pojmov, pomembne za zbiranje podatkov za izračun lastnih sredstev iz naslova plastike, pravilno prenesene. Ugotovilo je, da 17 od teh držav članic vsaj ene ključne določbe, pomembne za izračun lastnih sredstev, ni ustrezno preneslo (glej [sliko 9](#)).

²⁰ Člen 3(1)(a), člen 3(2), člen 6(a)(1–5), (7) in (8) direktive o embalaži in odpadni embalaži, 94/62/ES.

Slika 9 – Rezultati zunanjih študij o skladnosti v zvezi z določbami, pomembnimi za izračun lastnih sredstev iz naslova plastike, po številu držav članic

Opomba: V času revizije Komisija ni prejela rezultatov študije o skladnosti za dve državi članici.

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi poročil zunanjega izvajalca o preverjanju skladnosti

32 Komisija je ustrezno ukrepala, če je države članice niso obvestile, da je prenos zaključen. Vendar ni takoj analizirala, kako so težave, ki jih je v zvezi s prenosom opredelil zunanji izvajalec, vplivale na izračun lastnih sredstev iz naslova plastike. Zato rezultatov preverjanj skladnosti ni upoštevala pri določanju prioritet glede pregledov zbiranja podatkov v državah članicah.

33 Komisija rezultate preverjanj skladnosti uporablja med inšpekcijskimi pregledi v državah članicah. Ker pa naj bi ti inšpekcijski pregledi trajali od leta 2023 do leta 2026, se v zvezi z morebitnimi resnimi težavami, ugotovljenimi pri preverjanjih skladnosti, ne ukrepa nadalje pravočasno. Težave, ki vplivajo na izračun lastnih sredstev, ugotovljene med inšpekcijskimi pregledi, imajo za posledico pridržek, ki ga Komisija umakne, ko so odkrite težave odpravljene. Izkušnje z drugimi viri lastnih sredstev kažejo, da lahko traja več let, preden se pridržki umaknejo. Zato lahko države članice še dolgo uporabljajo različne opredelitve pojmov in neustrezne metodologije zbiranja podatkov. Te razlike lahko vplivajo na izračun prispevkov držav članic.

Komisija je sprejela več ukrepov za podporo državam članicam, vendar večinoma po uvedbi novega vira lastnih sredstev

34 Za obravnavo morebitnih težav v zvezi z izvrševanjem novega vira lastnih sredstev bi morala Komisija oblikovati izvedbeno strategijo²¹. Sodelovanje z državami članicami pri izvajanju prava EU bi moralo biti eden ključnih elementov izvedbene strategije Komisije. Komisija bi si morala prizadevati tudi za zagotavljanje podpore državam članicam. Da bi bilo to uspešno, bi morala imeti pravočasne in ustrezne informacije o tem, kako države članice uporabljajo zakonodajo EU, in biti pripravljena, da po potrebi sprejme popravne ukrepe.

35 Komisija je uporabila več metod za oceno zmogljivosti držav članic za izvajanje zakonodaje v zvezi z lastnimi sredstvi iz naslova plastike. Kot je Sodišče navedlo v odstavku **30**, je Komisija spremljala prenos zadevne zakonodaje v pravne sisteme držav članic. Opravila je tudi neformalne obiske v 17 državah članicah, da bi na kratko predstavila izvrševanje lastnih sredstev iz naslova plastike in izmenjala informacije o tem, kako države članice zbirajo podatke o količini. Vendar so se ti dogodki večinoma izvajali po uvedbi novega vira lastnih sredstev januarja 2021, ko naj bi države članice že izvajale ukrepe in sisteme za upravljanje novega vira lastnih sredstev. Komisija je Sodišče obvestila, da so bili zaradi omejitev zaradi pandemije COVID-19 ovirani njeni ukrepi za podporo in spremljanje priprav držav članic na izvrševanje tega novega vira lastnih sredstev.

36 Druga pomembna metoda za pridobivanje povratnih informacij od držav članic je strokovna skupina (glej odstavek **16**). Države članice imajo na sestankih strokovne skupine priložnost, da predstavijo morebitne težave, s katerimi se soočajo, ali področja, ki jih je treba dodatno pojasniti.

37 Strokovna skupina je bila uradno ustanovljena po sprejetju Uredbe Sveta 2021/770, sestajati pa se je začela novembra 2021. Tri obiskane države članice so Sodišče obvestile, da so bila srečanja strokovne skupine koristna za izboljšanje kakovosti zbiranja in usklajevanja podatkov. Vendar je bilo malo časa za ustrezno pripravo na uvedbo vira lastnih sredstev iz naslova plastike januarja 2021.

²¹ Smernice za boljše pravno urejanje., poglavje V, št. 2.

38 Letna poročila se uporabljajo za prilagoditev zneskov, ki so jih države članice predhodno plačale na podlagi napovedi (glej odstavek **10**). Podatki so podlaga za mnenje strokovne skupine, s katerim ta potrjuje ustreznost podatkov, ki jih je treba uporabiti za namene lastnih sredstev. Statistični podatki, vključeni v ta letna poročila, so tudi del preverjanj, ki jih Komisija izvaja v zvezi s postopki zbiranja v državah članicah.

39 Sodišče je ugotovilo, da Grčija svojega letnega poročila za leto 2021 ni predložila pravočasno. Poročilo, ki vsebuje statistične podatke o masi odpadne plastične embalaže, nastale v državi članici, in masi te odpadne plastične embalaže, ki je bila reciklirana, bi moralo biti pripravljeno do 31. julija 2023²² (glej *sliko 4*). Grčija je prvotno različico letnega poročila Komisiji poslala šele 24. novembra 2023.

40 Komisija se je zavedala težav grških organov pri zbiranju podatkov o plastičnih odpadkih, saj Grčija že junija 2022 ni predložila podatkov, ki so se v skladu z direktivo o embalaži in odpadni embalaži zahtevali za leto 2020. Čeprav je Komisija grškim organom (tudi stalnemu predstavništvu) poslala več opozoril o pomembnosti podatkov o lastnih sredstvih, je Grčija zamudila rok za predložitev svojega letnega poročila. To kaže, da država članica ni bila pripravljena na zbiranje podatkov o odpadni plastični embalaži, ki se ne reciklira.

41 Zaradi te zamude podatki iz Grčije niso bili vključeni v mnenje, ki ga je strokovna skupina oktobra 2023 izrekla o kakovosti podatkov o odpadni plastični embalaži, ki se ne reciklira – podatkov, ki se uporabijo za namene lastnih sredstev. Zato niso bili uporabljeni za prilagoditev, posledični učinek pa se bo pokazal šele v naslednjih letih (glej odstavek **10**).

Nedosledna opredelitev pojma *plastika* in pravna negotovost sta ovirali usklajeno uvedbo vira lastnih sredstev

42 Za usklajeno uporabo zakonodaje EU je bistveno, da so določbe EU jasne, dosledne²³ in nedvoumne. Bistveno je tudi, da se ključna zakonodaja sprejme pravočasno, kar državam članicam omogoči, da svojo zakonodajo in sisteme prilagodijo zahtevam.

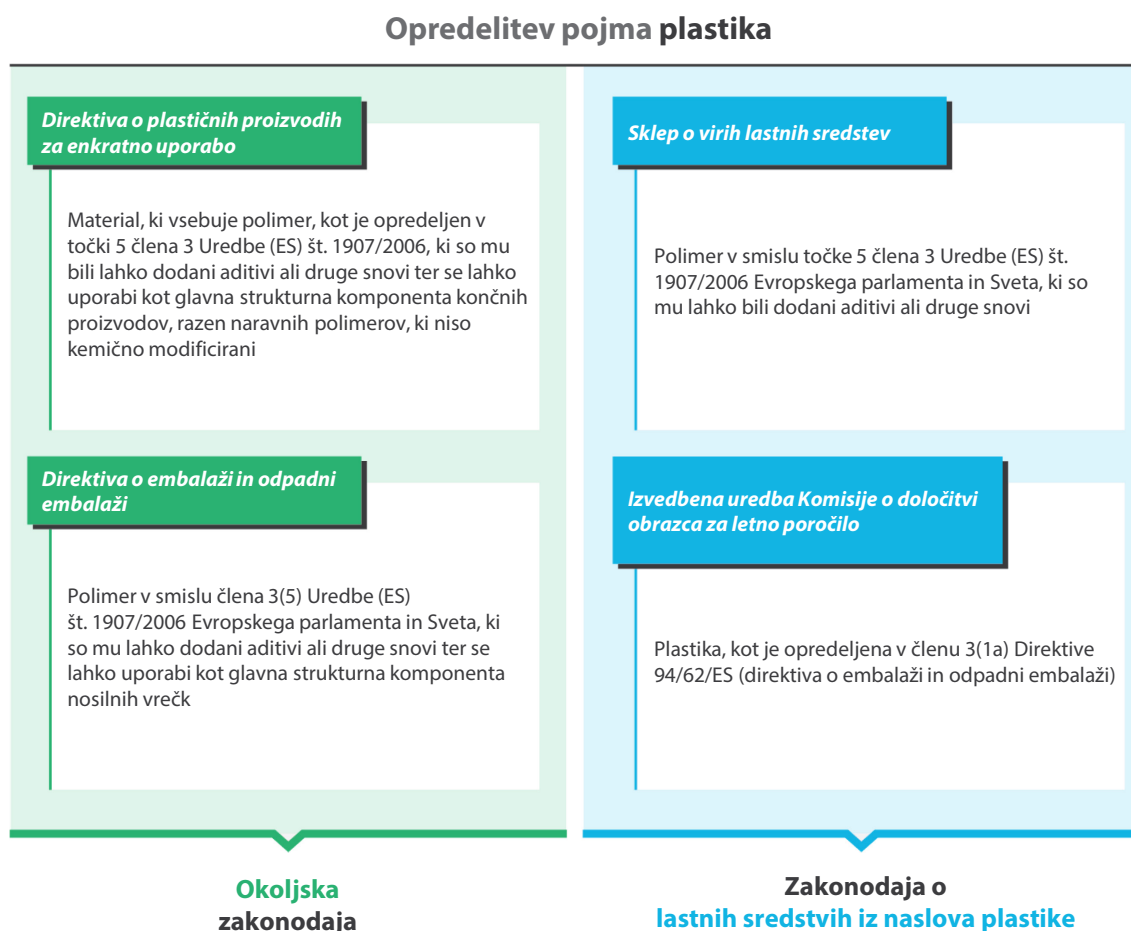
²² Člen 5(5) Uredbe (EU) 2021/770.

²³ Orodje št. 28, oddelek 3.2 *smernic za boljše pravno urejanje* – izdaja: julij 2023.

Opredeflitev pojma *plastika* se med različnimi pravnimi akti razlikuje

43 Sodišče je preverilo ključne opredelitve, ki se uporabljajo za zbiranje podatkov za namene lastnih sredstev, npr. odpadna embalaža in recikliranje, ter ugotovilo, da so bile v različnih delih sektorske zakonodaje na splošno jasne in dosledne. Vendar je Sodišče ugotovilo, da so opredelitve pojma *plastika* različne (glej [slika 10](#)).

Slika 10 – Opredeflitev pojma *plastika* se med različnimi pravnimi akti razlikuje

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi navedene zakonodaje

44 Vse opredelitve pojma *plastika* so temeljile na [Uredbi \(ES\) št. 1907/2006](#) o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij, nekatere podrobnosti pa so bile dodane v drugi zakonodaji. V skladu z izvedbenim sklepom je treba uporabiti opredelitev iz direktive o embalaži in odpadni embalaži, ki v sklepu o virih lastnih sredstev ni omenjena. Glede na opredelitev iz te direktive so polimeri taki, da se lahko uporabijo kot glavna strukturna komponenta nosilnih vrečk, zaradi česar je področje, za katero se uporablja opredelitev, ožje. Opredelitev iz direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo²⁴ je še ožja, saj izključuje naravne polimere, ki niso kemično modificirani.

45 Različne opredelitve so v državah članicah povzročile zmedo. Preverjanja skladnosti prenosa direktiv kažejo, da so tri države članice namesto zahtevane opredelitve iz direktive o embalaži in odpadni embalaži prenesle opredelitev iz direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo.

Ključni pravni elementi ravnanja s plastičnimi odpadki so bili posodobljeni prepozno ali niso bili sprejeti

46 Sodišče je preverilo, ali je bila ključna zakonodaja uvedena pravočasno, da bi lahko države članice pravilno izvajale svoje postopke zbiranja. Ugotovilo je, da so bile pravne zahteve glede točke izračuna in uravnoteženja sprejete prepozno, da bi jih države članice lahko upoštevale pri pripravi napovedi za odpadno plastično embalažo, ki se ne reciklira, za leto 2021 in pri zbiranju podatkov za letna poročila, predložena leta 2023. Poleg tega je Sodišče ugotovilo, da v času revizije zahtevana zakonodaja o stopnjah povprečnih izgub še ni bila sprejeta.

47 Točka izračuna za reciklirane odpadke je eden ključnih dejavnikov pri zagotavljanju primerljivosti podatkov, ki jih zberejo države članice (glej odstavek [12](#)). Zahteva po uporabi nove točke izračuna je bila prvič uvedena z direktivo o embalaži in odpadni embalaži, objavljeno maja 2018, podrobnosti v zvezi z njeno uporabo v državah članicah pa so bile določene v Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2019/665²⁵ (glej [sliko 5](#)). Ta točka izračuna je bila določena zaradi zagotovitve, da se pri izračunu upoštevajo samo odpadki, ki vstopijo v postopek recikliranja²⁶. Pred sprejetjem te nove zahteve je bilo treba maso odpadkov stehtati ob izstopu iz sortirnice.

²⁴ [Direktiva \(EU\) 2019/904](#) o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje (direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo).

²⁵ Člen 2(1)(d) [Odločbe Komisije 2005/270/ES](#) o določitvi formatov v zvezi s sistemom podatkovnih zbirk za direktivo o embalaži in odpadni embalaži.

²⁶ Uvodna izjava 3 [Izvedbenega sklepa Komisije \(EU\) 2019/665](#).

48 Vendar je bil ta izvedbeni sklep objavljen aprila 2019, zato je ostalo državam članicam zelo malo časa za uvedbo te spremembe, preden so pripravile napovedi za leto 2021. S tem, ko se je dopuščala uporaba prejšnje metodologije za izračun recikliranih količin za napovedi za leti 2021 in 2022, se v zakonodaji EU²⁷ priznava, da bi države članice težko pravočasno uvedle potrebne spremembe. To težavo so potrdile države članice, ki jih je Sodišče obiskalo, in tiste, s katerimi je izmenjalo informacije na daljavo. Pojasnile so, da je bil to, da se točke izračuna za reciklirane količine niso prilagodile, eden od razlogov za znatne razlike med napovedmi in končnimi ocenjenimi količinami.

49 Drugi pomembni vidik za zagotovitev primerljivosti in zanesljivosti podatkov, ki jih pripravijo države članice, je **uravnoteženje** dveh metod, ki se uporabljata za oceno nastale odpadne plastične embalaže (glej odstavek **11**).

50 Ta težava je bila navedena v Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2019/665, objavljenem aprila 2019 (novi člen 6(f)). Vendar je bila pravna zahteva po uravnoteženju rezultatov dveh metod za oceno nastalih odpadkov uvedena šele marca 2023. Prepozno je bilo torej, da bi se upoštevala, ko so se julija 2023 predložili podatki za leto 2021.

51 V skladu s spremenjeno direktivo o embalaži in odpadni embalaži, objavljeno maja 2018, je morala Komisija sprejeti potrebne delegirane akte za zagotovitev enotnega izračunavanja odpadne plastične embalaže do 31. marca 2019. Eden od takih aktov je bil delegirani akt, ki se zahteva v skladu z okvirno direktivo o odpadkih, v katerem se določijo **stopnje povprečnih izgub**. Te stopnje so bistvene, če naj se zagotovi, da države članice, ki uporabljajo odstopanje v zvezi s točko izračuna (glej odstavka **12** in **13**), dosledno zbirajo svoje statistične podatke.

52 Sodišče je ugotovilo, da je Komisija avgusta 2021 predstavila predlog delegiranega akta v zvezi s stopnjami povprečnih izgub. Vendar ta ni bil sprejet, saj je Svet decembra 2021 vložil ugovor (v skladu s členom 38(a)(6) Direktive 2008/98/ES). Zadevni ugovor se nanaša na to, da je področje uporabe delegiranega akta preseglo pristojnosti Komisije, zlasti kar zadeva objavo informacij o stopnjah povprečnih izgub za vsako napravo za obdelavo odpadkov. Komisija ni predstavila drugega predloga, v katerem bi bili obravnavani razlogi za ugovor Sveta. Zato države članice, ki uveljavljajo odstopanje v zvezi s točko izračuna, uporabljajo stopnje izgub, ki temeljijo na neusklajenih metodologijah.

²⁷ Člen 15 Uredbe (EU, Euratom) 2021/770.

53 Pozno sprejetje zahteve, da je treba uravnovežiti dve metodi zbiranja in opredeliti točko izračuna, ter neuskklajena pravila o stopnjah povprečnih izgub so negativno vplivali na primerljivost in zanesljivost podatkov držav članic. Posledični nacionalni prispevki k viru lastnih sredstev iz naslova plastike zato morda ne bodo izračunani na isti način.

V prvem letu izvrševanja so bila napovedana lastna sredstva iz naslova plastike ocenjena za 1,1 milijarde EU prenizko in za uravnoveženje proračuna EU je bila potrebna izravnava s prispevki iz naslova BND

54 Kakovostne napovedi so bistvene za to, da se zbere pravi znesek vsakega vira lastnih sredstev. Z njimi se tudi zmanjša učinek prilagoditev na prispevke držav članic v letih, ki sledijo (glej odstavka **09** in **10**). Komisija bi morala zagotoviti ustrezno podporo in smernice, da bi državam članicam omogočila pripravo zanesljivih napovedi²⁸.

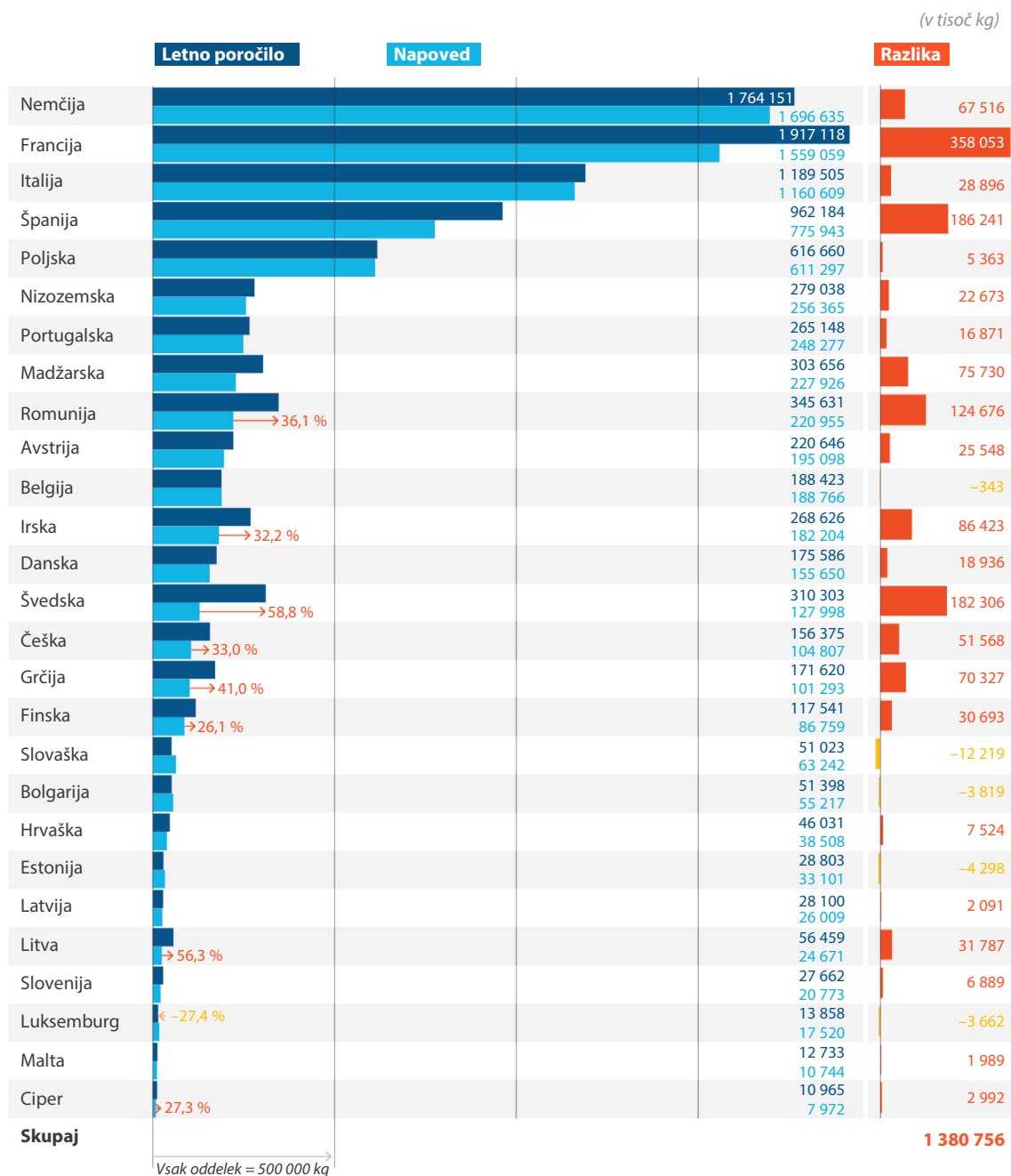
55 Sodišče je analiziralo orodje za napovedovanje, ki ga je Komisija uvedla za podporo državam članicam pri pripravi napovedi. Preučilo je tudi rezultate postopka napovedovanja, ki so ga države članice in Komisija izvedle v prvem letu izvajanja, letu 2021.

56 V orodju za napovedovanje, ki ga je razvila Komisija, se za napovedovanje količine nastale odpadne plastične embalaže uporabljajo stopnje rasti, za napovedovanje recikliranih količin pa linearno napredovanje k ciljem glede recikliranja. Večina držav članic (24 od 26, ki so odgovorile na anketo Sodišča) je menila, da je Komisija pri napovedovanju zagotovila ustrezno podporo.

57 Sodišče je analiziralo podatke, sporočene v letnih poročilih, ki so jih države članice predložile leta 2023 (podatki za leto 2021), in jih primerjalo z napovedmi podatkov za leto 2021 ter jih uporabilo za določitev prispevkov držav članic za navedeno leto (glej *slika 11*).

²⁸ Smernice za boljše pravno urejanje, poglavje V, št. 3.

Slika 11 – Razlika med napovedanimi zneski in končnimi zneski, predstavljenimi v letnih poročilih

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi napovedi in letnih poročil

58 Večina držav članic (22) je napovedala znesek, ki je bil nižji od zneska, izračunanega na podlagi končnih podatkov. Pri devetih državah članicah je znašalo odstopanje od podatkov v letnih poročilih 25 % ali več, v dveh primerih pa več kot 50 %.

59 Sodišče je med informativnimi obiski in ob izmenjavi informacij države članice vprašalo, zakaj so razlike tako velike. Države članice so navedle kombinacijo razlogov, med drugim:

- pozno spremembo zakonodaje (zlasti v zvezi s točko izračuna), ki je ni bilo mogoče upoštevati v napovedih (glej odstavek **48**),
- slabo kakovost podatkov, zbranih v letih, za katere so pripravljale napovedi, in
- težavno ocenjevanje vpliva pandemije COVID-19 na vzorce potrošnje.

60 Skupna napovedana količina odpadne plastične embalaže, ki se ne reciklira, za leto 2021 je bila za 1,4 milijarde kilogramov manjša od zneskov, izračunanih in sporočenih za navedeno leto v letu 2023. Zato je bil znesek, pobran za lastna sredstva iz naslova plastike v letu 2021, za 1,1 milijarde EUR nižji od zneskov, ki so temeljili na ocenah, sporočenih v letnih poročilih. To znaša 19 % od 5,9 milijarde EUR, zbranih za lastna sredstva iz naslova plastike v letu 2021. To ni vplivalo na skupni znesek proračuna EU, saj je bila razlika izravnana z lastnimi sredstvi iz naslova BND (glej odstavek **10**).

Težave s primerljivostjo in zanesljivostjo podatkov je treba še obravnavati

Države članice uporabljajo različne metode zbiranja in ne uravnotežijo dobljenih rezultatov

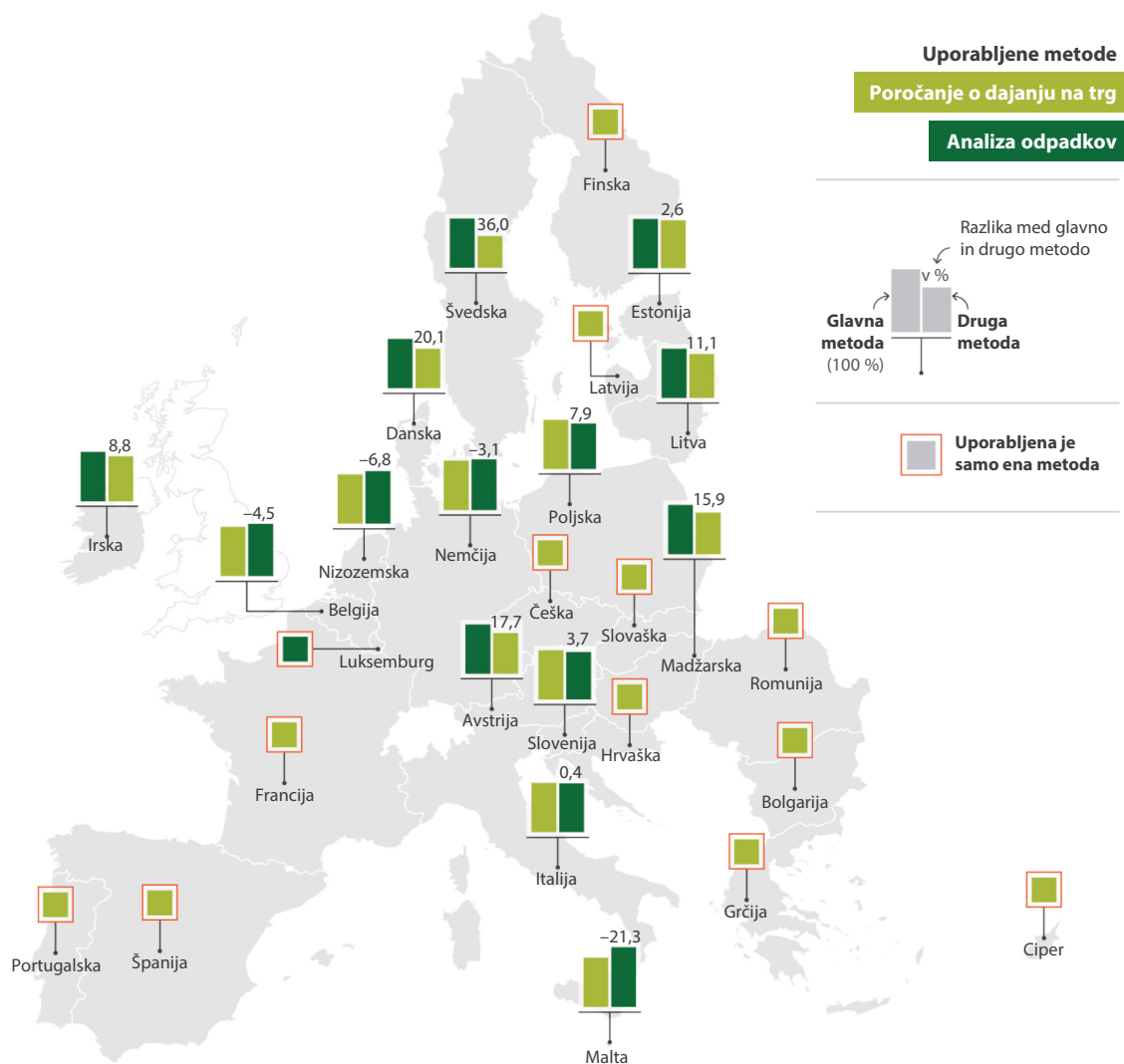
61 Države članice morajo za oceno količine odpadne plastične embalaže, nastale v danem letu, uporabiti dve različni primarni metodi zbiranja (glej odstavke **11** in **49–53**). To sta metoda „pristopa s poročanjem o dajanju na trg“ in metoda „pristopa z analizo odpadkov“. Države članice morajo tudi uravnotežiti rezultate, pridobljene z obema metodama, da bi izboljšale primerljivost in zanesljivost podatkov.

62 S pristopoma, ki se uporabljata za oceno nastale odpadne plastične embalaže, se morda ne doseže enakega rezultata. S pristopom s „poročanjem o dajanju na trg“ se lahko količina nastale odpadne embalaže podceni, medtem ko se pri analizi odpadkov količina običajno preceni. Zato se pričakuje, da bo dejanska količina nekje med obema rezultatoma²⁹.

²⁹ Stran 131 dokumenta *Packaging and Packaging Waste Directive guidance 2023*.

63 Sodišče je analiziralo letna poročila in preverilo, ali so države članice uravnotežile obe metodi, kot se je zahtevalo. Na [sliki 12](#) je pregled metod, ki so jih uporabile države članice.

Slika 12 – Metode, ki so jih države članice uporabile za ocenjevanje nastale odpadne plastične embalaže

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov, ki so jih predložile države članice v letnih poročilih

64 Kot je prikazano na [sliki 12](#), je 19 držav članic kot glavno metodo zbiranja uporabilo metodo „poročanja o dajanju na trg“, osem držav članic pa metodo „analize odpadkov“. Samo 14 držav članic je predložilo podatke, ki so temeljili na obeh metodah. V šestih od teh primerov je razlika med obema metodama znašala več kot 10 %. Nobena od držav članic ni uravnotežila obeh metod, kot bi to morala storiti v skladu z zakonodajo. Namesto tega so vse države članice predložile podatke, ki se uporabijo za izračun njihovega prispevka, na podlagi samo ene glavne metode. Ker je večina držav članic (19 od 27) uporabila metodo „poročanja o dajanju na trg“, s katero se količina odpadne embalaže običajno podceni, je verjetno, da so bili tudi podatki, uporabljeni za vir lastnih sredstev, podcenjeni.

65 Vseh devet držav članic, s katerimi je Sodišče opravilo razgovore (tri obiskane države in šest, s katerimi je Sodišče opravilo razgovore na daljavo na podlagi odgovorov na anketo Sodišča), je navedlo, da za uporabo druge metode in uravnoteženje obeh potrebujejo več časa. Pet od teh držav članic je navedlo, da potrebujejo več podpore in smernic Komisije na tem področju.

66 Ker države članice obeh metod niso uporabljale sistematično in tudi zato, ker pri uporabi obeh metod rezultatov niso uravnotežile, podatki za izračun prispevkov držav članic niso povsem primerljivi. Države članice, ki ponovno izvedejo postopke zbiranja, da bi ocenile podatke iz prejšnjih let, ne dosežejo enake ravni kakovosti podatkov.

Reciklirana količina se ne tehta na vstopni točki v postopek recikliranja

67 V skladu z direktivo o embalaži in odpadni embalaži³⁰ je treba reciklirano odpadno embalažo izračunati kot maso odpadne embalaže, ki vstopi v postopek recikliranja. Kadar pa ni mogoče drugače pridobiti zanesljivih podatkov, lahko države članice maso stehtajo ob izstopu iz postopka sortiranja in uporabijo stopnje povprečnih izgub (glej odstavek [12](#) in [slika 5](#)).

³⁰ Člen 6(a) direktive o embalaži in odpadni embalaži, [94/62/ES](#).

68 Študije za oceno morebitnih izgub med izstopom iz postopka sortiranja in vstopom v postopek recikliranja kažejo, da so te količine lahko znatne in se lahko bistveno razlikujejo. V študiji³¹, izvedeni za Komisijo leta 2019, je bilo na primer analiziranih 15 obratov za recikliranje v devetih državah članicah. Študija je bila del dela za oceno podatkov, sporočenih Eurostatu, da bi se izpolnili cilji glede recikliranja odpadne plastične embalaže. V študiji so bile ugotovljene stopnje izgub, ki so se gibale od 20 % do 45 % skupnega vnosa v postopek, zaradi odstranitve neciljnih materialov ali izgube vlage.

69 Sodišče je analiziralo poročila o kakovosti, ki so jih predložile države članice, in preverilo, ali izpolnjujejo zahtevo iz direktive o embalaži in odpadni embalaži. Analiza Sodišča je pokazala, da je le šest držav članic poročalo o podatkih o recikliranju z uporabo točke tehtanja, ki se zahteva v zakonodaji (vstop v postopek recikliranja). Večina (19) držav članic je uporabila odstopanje, določeno v zakonodaji, predvsem s tehtanjem količine plastike ob izhodu iz obrata za sortiranje in uporabo stopenj povprečne izgube v razponu od 6 % do 54 %. Preostali dve državi članici teh informacij nista predložili.

70 Sodišče je med obiski na kraju samem ugotovilo, da ni običajno, da bi imeli obrati za recikliranje tehtnico za tehtanje plastične embalaže ob vstopu v postopek recikliranja, ki je v zakonodaji določen kot točka izračuna. Brez tehtnice na točki izračuna je treba reciklirano količino izračunati posredno z uporabo odstopanja, določenega v zakonodaji.

71 Zaradi prakse tehtanja količine odpadkov ob izstopu iz obrata za sortiranje in brez jasnih pravil EU o stopnjah povprečnih izgub pred postopkom recikliranja (glej odstavek [52](#)) so ocene držav članic o recikliranih količinah manj primerljive in manj zanesljive.

³¹ *Study to support the implementation of reporting obligations resulting from the new waste legislation adopted in 2018*, končno poročilo, 2019.

Obstaja tveganje, da so podatki o recikliranih količinah morda nezanesljivi, ker ni preverjanj glede predelave odpadkov, ki jih prejmejo izvajalci recikliranja

72 Kot je opisano v odstavku **09**, bi morale države članice zbirati podatke o količini nastale odpadne plastične embalaže in reciklirani količini. V skladu z opredelitvijo pojma „recikliranje“ morajo biti odpadki ponovno predelani v proizvode, materiale ali snovi, da lahko štejejo za reciklirane³².

Ne izvajajo se preverjanja, s katerimi bi se zagotovilo, da se odpadki, ki jih prejmejo izvajalci recikliranja, dejansko reciklirajo

73 V treh obiskanih državah članicah so glavne podatke, ki jih je treba uporabiti za namene lastnih sredstev (tj. nastala in reciklirana odpadna plastična embalaža) nacionalnim organom zagotavljale organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca. Te organizacije so bile ustanovljene v državah članicah za izpolnjevanje nacionalnih zahtev glede razširjene odgovornosti proizvajalca, kot je opredeljena v okvirni direktivi o odpadkih (glej **okvir 1**).

Okvir 1

Organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca

V okvirni direktivi o odpadkih je „sistem razširjene odgovornosti proizvajalca“ opredeljen kot sklop ukrepov, ki jih sprejmejo države članice, da zagotovijo, da so proizvajalci proizvodov odgovorni za upravljanje faze odpadkov v življenjskem ciklu proizvoda.

Uporaba koncepta razširjene odgovornosti proizvajalca pogosto vključuje organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca, ki delujejo v imenu več proizvajalcev embalaže in vzpostavijo sisteme za zbiranje in recikliranje odpadkov teh proizvajalcev. Te organizacije so odgovorne tudi za doseganje ciljev glede recikliranja.

Države članice imajo lahko eno ali več organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca, ki se ukvarjajo z odpadno plastično embalažo in sporočajo ustrezne podatke organom. Nizozemska ima na primer eno tako organizacijo, Italija pet, ki podatke sporočajo prek konzorcija, Romunija pa 16, od katerih vsaka neodvisno poroča nacionalnim organom.

³² Člen 3(17) okvirne direktive o odpadkih 2008/98/ES.

74 Sodišče je med obiski v teh treh državah članicah zbralo informacije o vrsti opravljenih preverjanj, s čimer se je želelo prepričati, da so bili uporabljeni podatki dovolj zanesljivi. Ugotovilo je, da jih je bilo nekaj opravljenih pri proizvajalcih plastične embalaže, da bi se preverila zanesljivost predloženih podatkov. Izvedle so jih organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca ali organi držav članic.

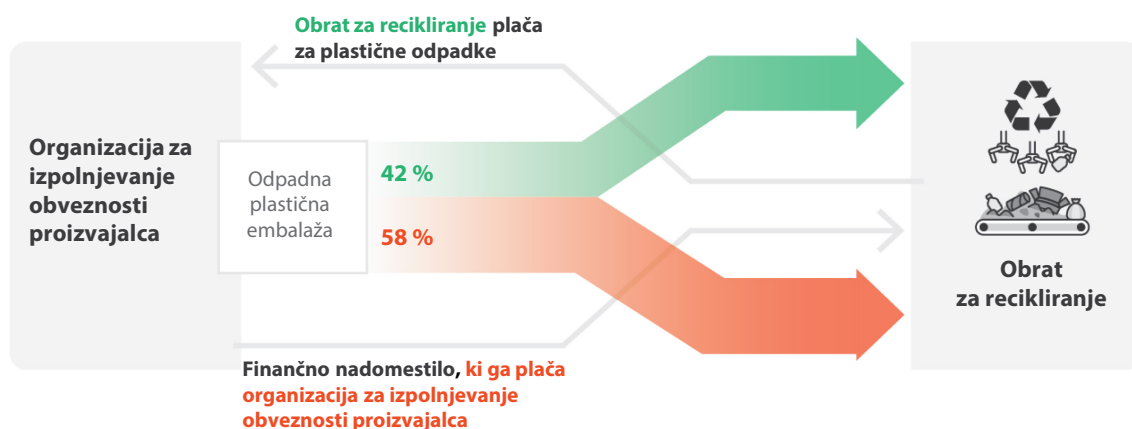
75 Vendar niti organi držav članic niti Komisija niso izvedli preverjanj ali revizij, s katerimi bi ocenili, ali je bila odpadna plastična embalaža, ki so jo prejeli izvajalci recikliranja, uspešno predelana v druge proizvode. Postopki preverjanja, ki jih opravlja Eurostat, ne vključujejo nobenih preverjanj izvajalcev recikliranja. Niti okoljska zakonodaja niti zakonodaja o lastnih sredstvih ne predvidevata izvajanja takih preverjanj.

76 Sodišče je ugotovilo tudi zelo visoko tveganje, da izvajalci recikliranja ne predelajo prejete odpadne plastične embalaže iz razlogov, ki so pojasnjeni v naslednjih odstavkih.

77 Organi in izvajalci recikliranja v vseh treh obiskanih državah članicah so navedli, da recikliranje številnih vrst plastične embalaže ni ekonomsko vzdržno, saj je neobdelana plastika cenejša od reciklirane. Da bi se dosegli cilji recikliranja, določeni v zakonodaji, so morale zato organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca izvajalcem recikliranja plačati nadomestilo, da so sprejeli odpadno plastično embalažo v svojih obratih. S tem se povečuje tveganje, da izvajalci recikliranja ne bodo imeli spodbude za vlaganje dodatnih sredstev v predelavo prejetih odpadkov.

78 Največja organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca v eni od držav članic, ki jih je obiskalo Sodišče (ki pokriva približno 84 % trga), je Sodišču predložila informacije o ekonomski vzdržnosti recikliranja plastične embalaže. Na [sliki 13](#) sta prikazana količina plastične embalaže, za katero je organizacija prejela plačilo od izvajalcev recikliranja, in znesek, za katerega jim je v letu 2022 plačala prispevek. Za večino plastike, poslana izvajalcem recikliranja, ni bilo komercialno donosnih možnosti. To pomeni, da ni bilo ekonomske spodbude za njeno recikliranje.

Slika 13 – Majhna ekonomska vzdržnost recikliranja odpadne plastične embalaže (primer v državi članici)

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi informacij, zbranih v eni državi članici

79 Ker poleg tega večina držav članic uporablja odstopanje v zvezi s točko izračuna (glej odstavek 69), se odpadki ne tehtajo ob vходу v postopek recikliranja, temveč šele ob izhodu iz postopka sortiranja. Zagotovilo o tem, da se odpadki, ki so jih izvajalci recikliranja prijavili kot prejete, dejansko predelajo, je zato omejeno.

80 Če se plastični odpadki, ki jih prejmejo izvajalci recikliranja, ne predelajo v skladu z okvirno direktivo o odpadkih, temveč se nezakonito pošljejo drugam ali odstranijo, je to kaznivo dejanje zoper okolje. Ocene Europolja glede ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala iz zadnjih let³³ kažejo, da je ta vrsta kaznivih dejanj pomembna grožnja, nanjo pa je pri svojem delu zelo osredotočen tudi Eurostat.

81 V pregledu Sodišča o ukrepih EU za reševanje problema plastične embalaže³⁴ je podrobneje opisan mehanizem, povezan z nezakonito trgovino z odpadno plastično embalažo. V njem je poudarjeno, da je nezakonito odlaganje odpadkov povezano z organiziranim kriminalom in pranjem denarja. V pregledu je bilo tudi ugotovljeno, da je to ena najdonosnejših nezakonitih dejavnosti na svetu, saj je tveganje pregona majhno, globe pa so nizke.

³³ SOCTA 2013, SOCTA 2017 in SOCTA 2021.

³⁴ Pregled 04/2020: Ukrepi EU za obravnavo problema plastičnih odpadkov.

82 Države članice so odgovorne za izvršilne ukrepe na tem področju. V direktivi EU o okoljski kriminaliteti iz leta 2008³⁵ so določeni minimalni standardi kazenskopravnega varstva okolja, ki jih morajo sprejeti države članice. Vendar je Komisija v oceni iz leta 2020 ugotovila, da direktiva v praksi ni imela velikega učinka³⁶.

83 V *okviru 2* je z dvema primeroma iz resničnega življenja, ki so ju nedavno odkrili organi kazenskega pregona v treh državah članicah, ponazorjeno, kako lahko nezakonite dejavnosti vplivajo na zanesljivost količin, prijavljenih kot recikliranih.

Okvir 2

Primeri nezakonitih dejavnosti v zvezi z odpadno plastično embalažo

Nedovoljena trgovina z odpadki med Francijo in Španijo

V skupni operaciji med španskimi in francoskimi nacionalnimi organi je bila leta 2022 odkrita mreža, ki je nezakonito trgovala z odpadki iz Francije in jih nezakonito odlagala na odlagališču v Španiji³⁷.

Mešanica plastike, papirja in kartona je bila prijavljena, kot da je bila poslana v recikliranje. Od sredine leta 2020 je bilo v Španijo nezakonito prodanih več kot 30 000 ton takih odpadkov, kar je za mrežo ustvarilo milijonske dobičke.

Kriminalna združba, specializirana za potvarjanje recikliranih količin v Romuniji

Romunski organi so leta 2023 odkrili organizirano kriminalno združbo, ki je v zadnjih desetih letih delovala na področju ravnanja z odpadki³⁸. Njen namen je bil pridobiti protipravno finančno korist tako, da je največje možne količine neobstojećih odpadkov prijavila kot reciklirane. Skupina je predložila lažne račune kot dokaz, da so bili odpadki prodani ali dostavljeni različnim izvajalcem recikliranja/zbiralcem.

³⁵ Direktiva 2008/99/ES.

³⁶ *Evaluation report of the Environmental Crime Directive.*

³⁷ Sporočilo španske policije za javnost, 23. julij 2022.

³⁸ Sporočilo za javnost direktorata Romunije za preiskovanje organiziranega kriminala in terorizma, 21. marec 2023.

84 Brez preverjanj in zaradi dejavnikov, opisanih v odstavkih **77** do **83**, obstaja pomembno tveganje, da se nekaj odpadne plastične embalaže, ki jo prejmejo izvajalci recikliranja, nato ne reciklira. Zaradi nezakonitega odlaganja odpadkov, pri katerem se odpadna plastična embalaža, ki se prijavi kot reciklirana, dejansko sežge, zavrže v naravo ali pošlje na odlagališče, so zneski, ki jih je treba plačati v lastna sredstva, manjši. Skupna količina, ki so jo države članice prijavile kot reciklirano, je za leto 2021 znašala 6,6 milijarde kilogramov (41 % vseh nastalih odpadkov), kar pomeni zmanjšanje prispevkov držav članic za 5,3 milijarde EUR.

Države članice ne morejo zagotoviti, da so pogoji za recikliranje odpadne plastične embalaže, izvožene iz EU, na splošno enakovredni tistim v postopkih recikliranja v EU

85 V skladu z direktivo o embalaži in odpadni embalaži morajo države članice pri izvozu odpadkov iz EU za recikliranje dokazati, da so pogoji na splošno enakovredni zahtevam ustrezne okoljske zakonodaje EU (glej odstavek **14**).

86 Kot je opisano v odstavkih **73** do **84**, je zagotovilo, da se odpadki, ki jih prejmejo izvajalci recikliranja v EU, nato reciklirajo, omejeno. Enako velja za plastične odpadke, ki se za recikliranje izvozijo iz EU. Čeprav so v uredbi o pošiljkah odpadkov določene omejitve za države, ki lahko prejmejo plastične odpadke iz EU, države članice trenutno ne morejo preveriti, ali se odpadki, izvoženi iz EU, reciklirajo pod pogoji, ki so na splošno enakovredni zahtevam EU.

87 Države članice, ki jih je obiskalo Sodišče, in države članice, s katerimi je Sodišče opravilo razgovore na daljavo po tem, ko so odgovorile na anketo Sodišča, so navedle, da je v primeru izvoza iz EU zelo težko pridobiti informacije o recikliranih količinah na podlagi točke izračuna. Zato ni zagotovila, da se ti odpadki dejansko reciklirajo. To pomeni tveganje za zanesljivost podatkov, ki se uporabljajo za namene lastnih sredstev.

88 Količina odpadne plastične embalaže, prijavljena kot reciklirana zunaj EU v letnih poročilih, ki so jih države članice predložile julija 2023 (v zvezi z letom 2021), je znašala 268 milijonov kilogramov (4,1 % skupne reciklirane količine). To pomeni zmanjšanje prispevkov držav članic za 214 milijonov EUR.

Inšpekcijski pregledi Komisije potekajo po dobro uveljavljenih postopkih, vendar ne zadostujejo za obravnavo največjih tveganj za zbiranje podatkov

89 V postopek preverjanja, ki ga opravi Eurostat in ki vključuje inšpekcijske in dokumentacijske preglede, bi morale biti ustrezno zajeto tveganja za zbiranje podatkov o odpadni plastični embalaži, in z njim bi se morale izboljšati primerljivost, zanesljivost in izčrpnost podatkov³⁹.

90 Eurostat uporablja večletni postopek za preverjanje podatkov držav članic. Prvi postopek preverjanja se je začel septembra 2023 (po tem, ko so države članice predložile svoje podatke za leto 2021) in se bo končal leta 2026. Preverjanja temeljijo na letnih poročilih, poročilih o kakovosti ter popisih virov in metod, uporabljenih za zbiranje ustreznih statističnih podatkov (glej podrobnosti v [okviru 3](#)). Vključujejo tudi inšpekcijske obiske v državah članicah. GD BUDG na podlagi svojih inšpekcijskih pregledov in zato, da bi zaščitil proračun EU, po potrebi izreče pridržke glede postopkov zbiranja v državah članicah. Pridržki se lahko umaknejo takoj, ko se doseže zahtevano izboljšanje postopkov zbiranja, vendar lahko postopek umika pridržkov v praksi, tako kot pri drugih virih lastnih sredstev, traja več let.

³⁹ Uvodna izjava 3 Izvedbene uredbe (EU) 2023/595.

Okvir 3

Ključni dokumenti, ki jih pripravijo države članice

Letno poročilo

Poročilo s statističnimi podatki o masi odpadne plastične embalaže, nastale v državi članici, in o masi reciklirane tovrstne embalaže, vključno z izračunom lastnih sredstev iz naslova odpadne plastične embalaže, ki se ne reciklira.

Poročilo o kakovosti

Dokument, pripravljen v okviru letnega zbiranja podatkov v skladu z direktivo o embalaži in odpadni embalaži. Vključuje kratek opis postopkov zbiranja podatkov o nastajanju in recikliranju odpadne embalaže.

Opis virov in metod

Podroben opis virov, metod in postopkov za zbiranje, uporabljenih za pripravo podatkov za letna poročila.

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/595, Odločbe Komisije 2005/270/ES in dokumenta Komisije SPPW/2021–1/07

91 Sodišče je preučilo model Eurostata za analizo tveganja in način, kako je bil uporabljen za prednostno razvrščanje držav članic za inšpekcijske obiske. Analiziralo je tudi postopke Eurostata za izvajanje preverjanj v državah članicah. Sodišče je v svoji anketi države članice vprašalo, ali pristop Eurostata k preverjanju zajema glavna tveganja za lastna sredstva. Ugotovilo je, da je Eurostat v svojem okviru za preverjanja upošteval postopke in metodologije, podobne tistim, ki jih Komisija uporablja za preverjanje drugih virov lastnih sredstev, kot so lastna sredstva iz naslova BND in DDV.

92 Inšpekcijski obiski Eurostata lahko vključujejo neposredno preverjanje podatkov na področjih z višjim tveganjem v vsaki državi članici. To vključuje preverjanje enega ali več vidikov zbiranja podatkov, da se ustvari sled preverjanja od izbrane odpadne plastične embalaže do izvornih podatkov. Eurostat v času revizije Sodišča še ni imel meril za ocenjevanje potrebe po neposrednih preverjanjih v državah članicah. Ker ni usklajenih meril, obstaja tveganje, da referenti morda ne bodo uporabljali doslednega pristopa za neposredna preverjanja v različnih državah članicah. Eurostat do februarja 2024 ni izvedel neposrednih preverjanj postopkov zbiranja podatkov v nobeni od petih držav članic, v katerih je izvedel inšpekcijske preglede.

93 Rezultati ankete kažejo, da je večina držav članic (81 % tistih, ki so odgovorile na anketo Sodišča) menila, da so bila v postopek preverjanja, ki ga je predlagal Eurostat, v celoti ali delno zajeta glavna tveganja. Vendar približno polovica držav članic ni pričakovala, da bodo v postopku preverjanja ustrezno obravnavana tveganja, povezana z metodama „poročanje o dajanju na trg“ in „analiza odpadkov“, uravnoteženjem, pomanjkanjem neodvisnega preverjanja podatkov o recikliranih količinah ter pomanjkanjem zanesljivih ocen stopenj izgub.

94 Ker več metodoloških vprašanj še ni bilo obravnavanih, bo težko zagotoviti, da bodo glavna tveganja v zvezi s kakovostjo podatkov držav članic v sedanjem ciklu preverjanja ustrezno obravnavana. Za obravnavo nekaterih vprašanj je treba sprejeti smernice ali zakonodajo na ravni EU, na primer o stopnjah povprečnih izgub (glej odstavka [51](#) in [52](#)), zato jih ni mogoče obravnavati zgolj s preverjanji Eurostata, ki jim sledi izrekanje pridržkov. Druga vprašanja, kot je pomanjkanje preverjanj glede predelave odpadkov, ki jih prejmejo izvajalci recikliranja, niso zajeta v preverjanjih Eurostata (glej odstavek [75](#)).

Zaključki in priporočila

95 Sodišče je prišlo do zaključka, da države članice niso bile dovolj pripravljene na izvrševanje lastnih sredstev iz naslova nericiklirane odpadne plastične embalaže in da so bili ukrepi Komisije za spremljanje in podporo izvajanju sicer koristni za izboljšanje kakovosti podatkov, niso pa bili pravočasni. Drugi zaključek Sodišča je bil, da podatki, uporabljeni za namene lastnih sredstev, niso bili dovolj primerljivi in zanesljivi. To vpliva tudi na podatke, ki se uporabljajo za poročanje o doseganju ciljev recikliranja iz direktive o embalaži in odpadni embalaži.

96 Sodišče je ugotovilo, da uvedba novega vira lastnih sredstev ni potekala nemoteno. Države članice so zamujale s prenosom ključnih pravnih vidikov, Komisija pa vprašanj, povezanih s prenosom, ki vplivajo na izračun lastnih sredstev, ni pravočasno obravnavala (glej odstavke [27–33](#)). Čeprav so na to delno vplivale omejitve, ki jih je povzročila pandemija COVID-19, je Sodišče ugotovilo, da je bila podpora Komisije državam članicam v zgodnjih fazah izvrševanja koristna, vendar ne pravočasna (glej odstavke [34–41](#)). Zaradi poznega sprejetja ključnih pravnih zahtev je bila onemogočena usklajena uvedba lastnih sredstev (glej odstavke [44–53](#)). Ta vprašanja so vplivala na prvo leto izvrševanja lastnih sredstev iz naslova plastike, pri čemer je znesek, zbran na podlagi napovedi držav članic, znašal 1,1 milijarde EUR manj od zneska, ki je temeljil na ocenah, sporočenih v letnih poročilih, to razliko pa je bilo treba izravnati z lastnimi sredstvi iz naslova BND in zato ni vplivala na proračun EU (glej odstavke [54–60](#)). Pričakuje se, da bo v prihodnjih letih uvedenih več virov lastnih sredstev (glej odstavek [02](#)).

Priporočilo 1 – Uporabiti izkušnje, pridobljene z uvedbo lastnih sredstev iz naslova plastike

Komisija naj pri pripravi prihodnjih virov lastnih sredstev:

- (a) opredeli potrebne zakonodajne spremembe in zagotovi predvideni časovni razpored za predlog;
- (b) kadar novi viri lastnih sredstev temeljijo na podatkih, ki jih sporočijo države članice, opredeli ključna tveganja, ki vplivajo na kakovost podatkov, in deli informacije z državami članicami, preden se uvedejo novi viri lastnih sredstev;
- (c) vzpostavi učinkovit postopek za nadaljnje ukrepanje v zvezi z morebitnimi bistvenimi neskladnostmi, ugotovljenimi pri prenosu v nacionalno zakonodajo, ali težavami, ki vplivajo na kakovost podatkov.

Ciljni rok za izvedbo: za nove vire lastnih sredstev, predlagane po letu 2024.

97 Države članice niso uporabile ključnih postopkov za zbiranje podatkov, kot so uporaba dveh metod zbiranja za nastale odpadke ter uravnoteženje rezultatov (glej odstavke **61–66**), uporaba točke tehtanja, ki je določena v zakonodaji, za izračun reciklirane količine ali uporaba stopenj povprečnih izgub na podlagi usklajenih pravil (glej odstavke **67–71**). Sodišče je ugotovilo tudi, da se je opredelitev pojma *plastika* v pravnih dokumentih EU razlikovala (glej odstavke **43–45**) in da vse države članice niso prenesle pravil za zbiranje, ki se zahtevajo v skladu z direktivo o embalaži in odpadni embalaži (glej odstavka **30** in **31**).

Priporočilo 2 – Izboljšati primerljivost in zanesljivost podatkov

Komisija naj:

- (a) skupaj z državami članicami določi časovni raspored za odpravo težav, ki posamezni državi preprečujejo ocenjevanje nastalih odpadkov z uporabo obeh metod in uravnoteženje rezultatov;
- (b) skupaj z državami članicami opredeli težave, zaradi katerih te ne morejo uporabljati točke izračuna ob vходу v postopek recikliranja, da bi izračunale količine, prijavljene kot reciklirane, in sprejme ukrep za odpravo teh težav;
- (c) predstavi spremenjen predlog delegiranega akta za določitev stopenj povprečnih izgub;
- (d) predlaga uskladitev opredelitve pojma plastika v vseh besedilih, ki se uporabljajo za lastna sredstva iz naslova plastike.

Ciljni rok za izvedbo: leto 2026.

98 V zakonodajnem okviru niso predvidena preverjanja postopkov recikliranja. Zato obstaja tveganje, da se odpadna plastična embalaža, prijavljena kot reciklirana, dejansko ne reciklira v vseh primerih (glej odstavke [72–84](#)). Sodišče je ugotovilo tudi, da države članice niso mogle zagotoviti, da bi bili pogoji za recikliranje odpadne plastične embalaže, izvožene iz EU, na splošno pretežno enakovredni postopkom recikliranja EU (glej odstavke [85–88](#)). Inšpekcijski pregledi Komisije so potekali po dobro uveljavljenih postopkih, vendar največja tveganja za zbiranje podatkov v njih niso bila dovolj obravnavana (glej odstavke [89–94](#)).

Priporočilo 3 – Zmanjšati tveganje, da se odpadki, ki se pošljejo izvajalcem recikliranja, nato ne reciklirajo

Komisija naj oceni tveganje, da se odpadna plastična embalaža, ki se pošlje izvajalcem recikliranja v EU in zunaj nje, nato ne reciklira, opredeli ustrezne ukrepe za zmanjšanje tega tveganja ter o njih razpravlja z državami članicami, da bi se izvedli.

Ciljni rok za izvedbo: leto 2027.

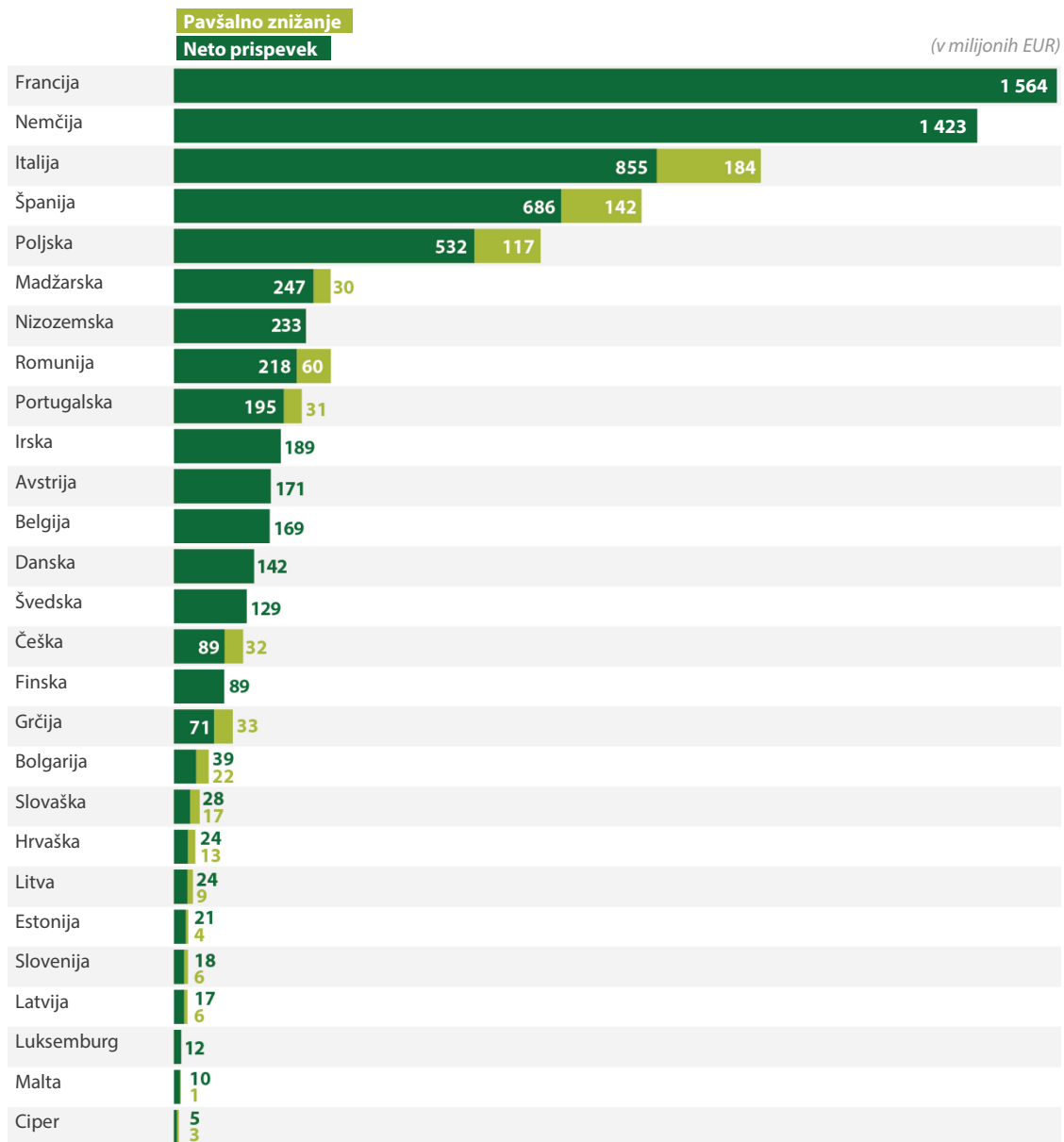
To poročilo je sprejel senat V, ki ga vodi Jan Gregor, član Evropskega računskega sodišča, v Luxembourggu na zasedanju 9. julija 2024.

Za Evropsko računsko sodišče

Tony Murphy
predsednik

Priloge

Priloga I – Neto prispevki držav članic k lastnim sredstvom iz naslova plastike v letu 2023 in ustrezna znižanja

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi tabele 3 spremembe proračuna EU št. 4 za proračunsko leto 2023

Kratice in okrajšave

BND: bruto nacionalni dohodek

BNP: bruto nacionalni proizvod

DDV: davek na dodano vrednost

Eurostat: statistični urad EU

GD BUDG: Generalni direktorat za proračun

GD ENV: Generalni direktorat za okolje

Glosar

Organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca: organ, ki so ga ustanovili proizvajalci za izpolnjevanje svojih obveznosti v zvezi z vplivom svojih proizvodov na okolje.

Pristop s poročanjem o dajanju na trg: metoda ocenjevanja odpadne plastične embalaže, ko se proizvod dobavi za distribucijo, potrošnjo ali uporabo, večinoma na podlagi podatkov proizvajalcev plastične embalaže.

Razširjena odgovornost proizvajalca: pristop, s katerim se okoljski odgovornosti proizvajalca doda popotrošniška faza življenjskega ciklusa proizvoda, vključno z recikliranjem in odlaganjem.

Odgovori Komisije

<https://www.eca.europa.eu/sl/publications/sr-2024-16>

Časovnica

<https://www.eca.europa.eu/sl/publications/sr-2024-16>

Revizijska ekipa

Sodišče v posebnih poročilih predstavlja rezultate svojih revizij politik in programov EU ali tem upravljanja, ki se nanašajo na posamezna področja proračuna. Te revizijske naloge izbere in oblikuje tako, da imajo kar največji možni učinek, pri čemer upošteva tveganja za smotrnost poslovanja ali skladnost, višino zadevnih prihodkov ali porabe, pričakovan razvoj dogodkov ter politični in javni interes.

To revizijo smotrnosti je opravil revizijski senat V – Financiranje in upravljanje EU, ki ga vodi član Evropskega računskega sodišča Jan Gregor. Revizijo je vodil član Sodišča Lefteris Christoforou, pri njej pa so sodelovali vodja njegovega kabineta Theodosis Tsiolas, atašejka v njegovem kabinetu Panagiota Liapi, vodilni upravni uslužbenec Alberto Gasperoni, vodja naloge José Parente, namestnica vodje naloge Diana Voinea ter revizorji Tadhg Ó Caoimh, Eda Caliskan in Marco Fians. Grafično podporo je zagotovila Giuliana Lucchese.

Od leve proti desni: Panagiota Liapi, Alberto Gasperoni, José Parente, Diana Voinea, Lefteris Christoforou, Tadhg Ó Caoimh, Eda Caliskan, Marco Fians in Theodosis Tsiolas.

AVTORSKE PRAVICE

© Evropska unija, 2024

Politika Evropskega računskega sodišča (Sodišča) glede ponovne uporabe je določena v njegovem sklepu o politiki odprtih podatkov in ponovni uporabi dokumentov [ECA Decision No 6-2019](#).

Če ni drugače navedeno (npr. v posameznih obvestilih o avtorskih pravicah), so vsebine Sodišča, ki so v lasti EU, pod licenco [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Praviloma je zato ponovna uporaba dovoljena, če se ustrezno navede vir in označijo morebitne spremembe. Kdor ponovno uporabi vsebine Sodišča, ne sme potvoriti prvotnega pomena ali sporočila. Sodišče ni odgovorno za morebitne posledice ponovne uporabe.

Če so na gradivu prikazane fizične osebe, ki jih je mogoče prepoznati, npr. na fotografijah uslužbencev Sodišča, ali če gradivo vsebuje dela tretjih oseb, je treba pridobiti dodatne pravice.

Kadar je pridobljeno tako dovoljenje, se z njim razveljavi in nadomesti zgoraj omenjeno splošno dovoljenje, zato morajo biti v njem jasno navedene morebitne omejitve glede uporabe.

Za uporabo in prikazovanje vsebin, katerih lastnica ni EU, je morda treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

Programska oprema ali dokumenti, za katere veljajo pravice industrijske lastnine, kot so patenti, blagovne znamke, registrirani modeli, logotipi in imena, niso vključeni v politiko Sodišča glede ponovne uporabe.

Na spletiščih institucij Evropske unije znotraj domene europa.eu so povezave do spletišč tretjih oseb. Ker Sodišče na ta spletišča ne more vplivati, vas poziva, da preberete njihove dokumente o politiki glede varstva osebnih podatkov in avtorskih pravic.

Uporaba logotipa Sodišča

Logotip Sodišča se ne sme uporabljati brez predhodnega soglasja Sodišča.

HTML	ISBN 978-92-849-2847-7	ISSN 1977-5784	doi:10.2865/672628	QJ-AB-24-018-SL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2888-0	ISSN 1977-5784	doi:10.2865/34593	QJ-AB-24-018-SL-N

EU je januarja 2021 uvedla nov vir lastnih sredstev, temelječ na nereciklirani odpadni plastični embalaži, ki nastane v državah članicah. V letu 2023 je znašal 7,2 milijarde EUR, kar je 4,0 % skupnih prihodkov EU. Sodišče je ocenilo uvedbo tega novega vira lastnih sredstev. Prišlo je do zaključka, da države članice niso bile dovolj pripravljene in da podatki niso bili dovolj primerljivi in zanesljivi. Kakovost podatkov se je z ukrepi Komisije sicer izboljšala, vendar ukrepi niso bili pravočasni. Sodišče priporoča Komisiji, naj uporabi izkušnje, pridobljene z uvedbo tega novega vira lastnih sredstev, izboljša primerljivost in zanesljivost podatkov ter zmanjša tveganje, da se odpadki, ki se pošljejo izvajalcem recikliranja, dejansko ne reciklirajo.

Posebno poročilo Sodišča v skladu z drugim pododstavkom člena 287(4) PDEU.

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Urad za publikacije
Evropske unije

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel.: +352 4398-1

Vprašanja: eca.europa.eu/sl/contact

Spletišče: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors